

KPMG Gündem

Sayı 7 / Temmuz - Eylül 2011

Gündem'dekiler:

- **Sigorta Hukuku'nun Yeni TTK'daki yeri**
Yeni TTK ile birlikte sigorta sektörüne gelen yenilikler.
- **Yurtdışından Geçici Görevle Gelen Çalışanlarla İlgili Son Gelişmeler**
Türkiye'ye yatırım yapmakta olan çok uluslu şirketlerin dikkatine...
- **Riskinizi Kontrol Edin**
2011'in ikinci yarısında şirketler ve finansal kurumlar için risk ve kazanç parametreleri.
- **Mobil Cihazlar için 10 Temel Güvenlik Önerisi**
Mobil cihaz kullanıcılarının bu olağanüstü dünyaya adım atarken dikkat etmeleri gereken önemli ipuçları.

KPMG
cutting through complexity™

**Geleceğe
İyimser
Bakabilecek
Nedenlere
Sahibiz.** SPK'nın özendirici düzenlemeleri, Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun getirdikleri ve bu dönüşümü omuzlayacak yönetici varlığımız...

Önsöz

Sevgili iş ortaklarımız;

Yeni bir döneme girdiğimiz şu günlerde hepiniz tatil planları yapıyor olmalısınız. Kulağa hoş gelmeseyse de bu sayımızda sizleri bu planlardan biraz uzaklaştıracağız. Yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) bildiğiniz üzere 01.07.2012 tarihinden itibaren geçerli olacak. Her ne kadar önümüzde 1 yıl gibi uzun bir süre var ise de yapılacak çok şey var. 1.1.2013 tarihinden itibaren muhasebenizi Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre tutmaya başlayacaksınız. Eğer raporlamalarınızı MS Excel tabloları üzerinde yapıyorsanız, bu kayıtları ERP sistemleri üzerine almanızın tam zamanı; çünkü tasarımı yapacaksınız, iş süreçlerinizi yeni muhasebe standartlarına uygun hale getireceksiniz, uyarlamayı yaptıracaksınız ve son olarak da testlerini yaptıracaksınız. Çok büyük ihtimalle işler planladığınız gibi gitmeyecektir. Belki tasarımı tekrar gözden geçirmeniz gerekecek yada uyarlamada aksaklıklar olacak. Ayrıca tüm muhasebe çalışanlarını Türkiye Muhasebe Standartları konusunda eğitmeniz gerekecek.

Eğer halka açık bir şirkette çalışıyorsanız, yeni TTK şirketinize ek yükümlülükler getiriyor. Etkin ve verimli bir risk yönetimi sistemi kurmanız ve sürekliliğinden emin olmanız gerekli. Üstelik, kuracağınız bu risk yönetim sistemi, denetçiniz tarafından denetlenecek.

Dolayısı ile KPMGündem'in 7. sayısında kurumsal yönetimin, etik değerlerin ve şeffaflık ilkelerinin şirketler için önemini irdeleyen makaleler ve röportajlar

hazırladık. Bu konuda özellikle Türkiye Etik ve İtibar Derneği (TEİD) Başkanı Dr.Metin Çakmakçı ile gerçekleştirdiğimiz söyleşiyi keyifle okuyacağınıza inanıyorum.

Ayrıca bu sayımızda Telekom sektöründeki gelişim ve beklentiler, yurt dışından geçici görevle gelen çalışanlarla ilgili son gelişmeler, Türkiye'deki birleşme ve satın almalar hakkında son durum ve beklentiler, sigorta hukukunda TTK'nın yeri gibi pek çok ilginç ve güncel konuya yer verdik.

İç denetim bölümlerinin ilgisini çekebilecek bir söyleşimiz de bu sayımızda yer alıyor. Anadolu Grubu İç Denetim Ekibi, bu yıl Mayıs ayında Türkiye İç Denetim Enstitüsü tarafından düzenlenen organizasyonda iç denetim kalite güvence programını Türkiye'de uygulayan sekiz kuruluştan biri olarak ödül aldı. Biz de bu başarılı ekip ile iç denetim bölümlerinin ilgisini çekebileceğini düşündüğümüz güzel bir söyleşi yaptık.

Her zaman olduğu gibi sorularınız, önerileriniz, ilgilendiğiniz konular veya yayınlarla ilgili daha fazla bilgi almak için bizlere ulaşabilirsiniz.

İlgiyle okumanız dileğiyle...

İdil Gürdil

Editör, KPMG Gündem
Ortak, Risk Yönetimi ve Uyum
Hizmetleri Bölüm Başkanı

İdil Gürdil

GÜNDEMDEKİLER

Telekom Sektörü: Gelişim ve beklentiler, Kilobit'den Terabit'e

Mobil Cihazlar için 10 Temel Güvenlik Önerisi

Grup Şirketlerinden Yapılan İthalatta Gümrük Kıymetinin Önemi

UFRS Geliyor, Hazır mısınız?

Bilgilerinize...	4
Geleceğe iyimser bakabilecek çok nedene sahibiz	6
Telekom sektörü gelişim ve beklentiler, kilobit'den terabit'e	10
Sigorta hukuku'nun yeni TTK'daki yeri	12
Anadolu Grubu iç denetim koordinatörlüğü ekibi ile söyleşi	14
Mobil cihazlar için 10 temel güvenlik önerisi	18
TEİD Başkanı Dr. Metin Çakmakçı ile söyleşi	20
Yurtdışından geçici görevle gelen çalışanlarla ilgili son gelişmeler	24
Grup şirketlerinden yapılan ithalatta gümrük kıymetinin önemi	28
Değişen pazarda fırsatların tanımlanması	32
Riskinizi kontrol edin: Yeni piyasa koşulları ve 2012	34
Yatırım teşvik mevzuatında yapılan son değişikliklerden haberdar mısınız?	36
UFRS geliyor, hazır mısınız?	38
Şeffaflık derneği hakkında	40
Yayınlarımız	42

Bu dökümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Sürekli güncel ve doğru bilgi sunumuna özen gösterilmesine karşın bu bilgiler her zaman her durumda doğru olmayabilir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın, bu dökümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir.

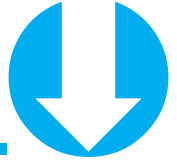
bilgilerinize ...

Suistimal yükseliyor...

Tipik suistimalci kimdir?

Savunma düşüyor...

KPMG Suistimal önleme uzmanlarınca küresel ölçekte gerçekleştirilen “Tipik suistimalci kimdir?” Araştırması yine KPMG uzmanları tarafından 2007’de gerçekleştirilen “Bir suistimalcinin profili.” araştırmasının devamı olarak, suistimale teşebbüs eden bireylerin davranış kalıplarını, gerçekleşen suistimallerin yol açtığı zararı ve suistimaller gerçekleşirken yaşanan süreci tanımlamayı amaçlıyor.

2011 suistimal raporu, 69 ülkede, KPMG suistimal önleme ve inceleme uzmanları tarafından 2008 Ocak ve 2010 Aralık tarihleri arasında yürütülmüş 348 suistimal incelemesi üzerinde yapılan çalışmalar sonucu hazırlanmıştır. Araştırma ayrıca suistimal ve kayıtlar üzerinde yapılan değişiklikler yüzünden meydana çıkan problemlerin giderek artmakta olduğunu buna karşılık şirketlerin kendi bünyelerinde suistimalin önlenmesi için yürüttükleri çalışmaların giderek etkisini yitirdiğini ortaya koymaktadır. İç kontrol birimlerinin 2007 araştırmasına oranla daha zayıf oldukları ve yönetimin kontrollerinin daha az etkin olduğunu göstermektedir.

KPMG’nin “Tipik suistimalci kimdir?” araştırmasının tamamına yakında www.kpmg.com.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Değişen Dünyada Başarıya Ulaşmak

2

KPMG’nin “Değişen Dünyada Başarıya Ulaşmak” adlı raporunun ikincisi yakında geliyor.

KPMG’nin küresel ölçekte gerçekleştirdiği Değişen Dünyada Başarıya Ulaşmak adlı raporun ikinci sayısının çalışmaları sürüyor.

Temmuz ayının sonuna doğru yayınlanması planlanan raporun içeriğini, bir önceki rapora paralel olarak yöneticilerin faal oldukları

sektörlere yönelik görüş ve beklentileri oluşturmaktadır.

Aynı zamanda şirketlere ülke, sektör, şirket büyüklüğü, ciro ve personel sayısı açısından benzer büyüklüklerdeki şirketlerle de kıyaslama ve değerlendirme imkânı sunan “Değişen Dünyada Başarıya Ulaşmak” raporuna kısa bir süre içerisinde www.kpmg.com.tr adresinden ulaşabileceksiniz.

Sosyal Medyanın Yükselişi

Gün geçtikçe büyüyen ve popüler olan sosyal medya paylaşım kanallarının özellikle gençler tarafından kullanılıyor olması artık şirketleri de bu konuda ciddi adımlar atmaya mecbur etmiştir. Aşağıdaki rakamlar dünya çapında bilinen ve kullanılan sosyal medya paylaşım kanallarının gücünü en iyi şekilde gözler önüne sermektedir.

30 milyar

içerik (örn: web linkleri, resimler, video ve notlar) her ay facebook kullanıcıları tarafından paylaşılmakta.

%53

Wikipedia aracılığı ile bilgi arayan Amerikalı internet kullanıcılarının oranı.

200 milyon

Ocak 2011 itibari ile Twitter'da kayıtlı kullanıcı sayısı.

110 milyon

Tweet hergün Twitter kullanıcıları tarafından gönderilmekte.

3.08 milyar dolar

2011 yılı içerisinde sosyal medya üzerindeki reklam giderleri için harcanması bekleniyor. 2010'a oranla bu rakam %50 oranında artış göstermiştir.

+2 milyar

Kullanıcı her gün Youtube üzerinden video izliyor.

Kaynak: www.bankin2020.com; www.website-monitoring.com

The green challenge for telecoms

Telekom Sektörü için Yeşil Mücadele

İklim değişikliği ve sürdürülebilirlik bu gün şirketlerin gündemini oluşturan önemli konular arasına yükselmiştir. Günümüzde enerji maliyetleri, güvenlik, doğal kaynakların azalması, nüfus artışı gibi etkenlerin hepsi iklim değişikliği üzerinde düşündürücü sonuçlar doğurmaktadır.

İnsanların yaşam tarzlarındaki ve tüketici tercihlerindeki değişiklikler, şirketleri iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik konusunda önlem almaya mecbur kılmaktadır. Ebetteki öncü firmalar operasyonel faaliyetlerinin stratejik bir parçası olarak sürdürülebilirlik programları

geliştirmekte ve uygulamaktadırlar. Ancak bu noktada özellikle Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörü, Havacılık sektöründe olduğu gibi dünya çapında enerji tüketimi ve emisyon üretimi konularında payına düşen sorumluluğu yerine getirmek için çalışmalara başlamıştır.

KPMG'nin Telekom Sektörü için Yeşil Mücadele raporunda, Çin'de Telekom alanında yapılan çalışmalar başta olmak üzere dijital iletişimin her geçen gün hayatımızda daha popüler bir hale gelmesiyle sektörün daha etkin ve çevreci teknolojiler geliştirmek için attığı adımlara yer verilmiştir.

Yeni Türk Ticaret Kanunu

Dünya Değişiyor. Ya Siz?

Yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) özellikle iş ve ekonomi dünyasına radikal değişiklikler getirecek bir dizi uygulamayı gündeme getiriyor. KPMG Türkiye olarak bizler de yeni TTK'nın ticari işletme ve şirketler hukuku alanlarında getirdiği yenilikleri yakından takip etmekteyiz.

Sektördeki kilit oyuncuların, mevcut ve hedef müşterilerimizin kanunun yürürlük başlangıç tarihi olan 1 Ocak 2013'e kadar Yeni TTK'ya uyum sürecini en iyi şekilde geçirmelerine destek verebilmek

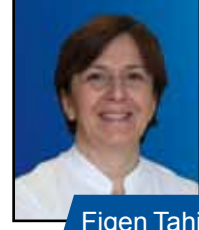
amacı ile yürütmekte olduğumuz çalışmalar sistemli bir şekilde devam etmektedir.

Yeni Türk Ticaret Kanunu: Dünya Değişiyor. Ya Siz?" kitabı Bener Hukuk Bürosunun katkıları ile hazırlandı.

Kitabın PDF kopyasına www.kpmg.com.tr web sayfasında, en son yayınlanan makaleler ve yayınlar bölümünden temin edebilirsiniz.

Geleceğe İyimser Bakabilecek Çok Nedene Sahibiz

Figen Tahiroğlu

KPMG Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı Ferruh Tunç'un Türk şirketlerinin daha şeffaf kurumsal yönetim ilkeleriyle çalışmasının küresel rekabet gücünü artırmadaki etkisi, ideal yönetim kurulu, bağımsız yönetim kurulu üyesinin şirkete katkıları ve Türk Ticaret Kanunu'nun kurumsal yönetim ilkelerinin hayata geçmesindeki rolü konularında görüşlerini aldık.

Küresel iş dünyasının değişen gündeminde önemli yer edinmeye başlayan kurumsal yönetimin şirketler için önemini nasıl özetlersiniz?

Uzun bir süredir kısa vadede değerli, örgütlenme yapısı kırılgan, teknolojik açıdan karmaşık, çalışan ilgi ve tercihleri değişken, hayal edebileceğinizin ötesinde uluslararasılaşmış şirketlerle yaşıyoruz. Görülüyor ki, bu durum, gün geçtikçe daha belirgin bir şekilde, şirketler dünyasını da içine alan kapsamlı bir "sürdürülebilirlik" sorunsalını gündemimizde tutuyor. Kurumsal yönetimi, şirket ve paydaşları arasındaki bağın niteliğini borçlu olduğumuz ilkeler bütünü'nün hayata geçirilmesi olarak görüyorum.

Kurumsal yönetimi başarıyla uygulayan şirketler hangi alanlarda fark yaratabilirler?

Sonu olmayan ideal paydaşlar uyumuna en yakın olanlar, kurumsal yönetimi en iyi uygulayan şirketlerdir. Bu sürekliliği, sürdürülebilirliği olan, karşılaştırmalı olarak daha doyurucu değer üretimi anlamına gelmektedir.

Böyle şirketler, özgün şirketlerdir. Görünürde kurumsal yönetimi uygulama bakımından başka şirketlere benzeseler de paydaş itibarı ve güvenilirliği bakımından benzersizdirler. Elbette bunlar anahtar başarı göstergelerinde, öz sermaye kârlılığında, borçlanabilme yeteneklerinde rakiplerine kıyasla üstünlüğe sahiptirler ama güncel olan ölçülerle çoğunluk değeri tam anlaşılamayan, sınanmış ya da sınanacak bir sürdürülebilirliği temsil ederler ki, onları asıl değerli kılan budur.

Türkiye açısından bakıldığında kurumsal yönetim uygulamalarının başarı oranı için neler söylenebilir?

Ekonomimiz önemli bir dönüşümden geçiyor. Uluslararası konjonktürün de dâhil olduğu çok şey Türkiye ekonomisine sürdürülebilir rekabetçi bir niteliğe bürünme fırsatı sunuyor.

Geçmişimiz sorunuz bakımından başarılarla dolu olmasa da geleceğe iyimser bakabilecek çok nedene sahibiz.

Oldukça önemli gelişmeler ve iyi örnekler var. SPK'nın özendirici düzenlemeleri bu konudaki farkındalık ve yönelim açısından çok değerli. Yeni Türk Ticaret Kanunu önemli gelişmeler vaat ediyor. Bu yöndeki dönüşümü omuzlayacak yeterlikte yetişkin yönetici varlığımız var. Seksenli yılların ortalarından beri krizlerle de deneyim kazanmış bir şirketleşme ve yönetim birikimimiz oluştu.

Türk şirketlerinin daha şeffaf kurumsal yönetim ilkeleriyle çalışması küresel rekabet gücünü artırmasında ne gibi katkılar sağlayacaktır?

Doğrusu kurumsal yönetimi küresel ekonomide var olmanın bir ön şartı olarak takdim etmeyi tercih ederim. Onun küresel ekonomideki rekabet gücümüzü artıracak bir kaldıraç haline gelmesi ise bu alandaki karşılaştırmalı üstünlüğümüze bağlı. Eğer rekabetçi bir konumda olmaktan söz ediyorsak, evrensel bir gereklilik olan kurumsal yönetimin, kavram ve uygulamalarını makyaj niteliğinde kalma tehlikesinden kurtarmalıyız.

“Küresel ölçekte rekabetten söz edeceksek, kurumsal yönetimin evrensel özünü kavramalı, içimize sindirmeli, ama onu kendi bilincimizin ve dilimizin bir uzantısı haline getirmeliyiz.”

Kurumsal yönetim Türkiye’de üst düzey yönetimde yer alan Türk iş adamları tarafından doğru algılanıyor mu?

Türk iş adamları kurumsal yönetim ilkelerini öncelikli olarak kurumsallaşma olarak tanımlamaktadır. Oysa kurumsal yönetim anlayışı şirketleri yönetenler ile geride kalan şirket paydaşları arasında bir “menfaat çatışması” varlığından yola çıkarak oluşturulmuştur. Küresel ölçekte rekabetten söz edeceksek, kurumsal yönetimin evrensel özünü kavramalı, içimize sindirmeli, ama onu kendi bilincimizin ve dilimizin bir uzantısı haline getirmeliyiz.

Bu anlayış genel olarak ABD’deki büyük şirketlerin yöneticilerinin yapmış oldukları yönetim hataları ile işlemlerin sonucunda ortaya çıkan sonuçlara karşı bir önlem olarak düşünülmüştür. Çünkü söz konusu sonuçlar sermaye piyasasına güveni kaybettirmiştir. Kurumsal yönetim ilkeleri OECD tarafından bu güvenin sağlanmasına yönelik olarak oluşturulmuştur. Bu açıdan yukarıdaki soruyu şu şekilde sormak gerektiği düşüncesindeyim.

Türk iş adamları sermaye piyasasına açıldıkları oranda işlerini profesyonel yöneticilere aktarmaya hazır mı?

İş adamlarımızın konuyu bu açıdan değerlendirmeleri önemlidir. Özellikle aile şirketi yapısındaki şirketlerde kurumsal yönetimin başlıca gereği olan yönetim kurulu ile icra komitesinin görev ve sorumluluklarının birbirinden ayrışması, yazılı kural ve prosedürlerle şirketin yönetilmesi, iş akış şemalarının çizilmesi, iç kontrol ve iç denetim faaliyetlerini prosedürler gereğince düzenli olarak gerçekleştirilmesi gerekecektir. Bu çalışmaları hayata geçirecek vizyon ve kararlılığın olması gereklidir. Bununla birlikte, son yıllarda birçok şirketin kurumsal yönetim konusunda olumlu adımlar attığı ve bu yönde üst yönetimin

stratejik kararlar aldığı görülmektedir. Halka açık ve hisse senetleri borsada işlem gören şirketler kadar, ikincil piyasaya (borsaya) gelmeye aday henüz halka açılmamış aile şirketleri de kurumsal yönetim ilkelerini bünyelerinde giderek daha fazla ve daha etkili şekilde uygulamaya çalışmaktadır.

Bu yaklaşımlar sonucunda, genellikle şirketlerin yönetim kurulu yapıları kurumsal yönetim ilkelerine uygun şekilde oluşturulmakta ve görevleri ana sözleşmelerinde yazılı esasa göre şekillendirilmektedir. Bu doğrultuda şirketler, özellikle son yıllarda Yönetim Kurullarına giderek daha fazla bağımsız üye almaya başlamışlardır.

İdeal Yönetim Kurulu nasıl olmalı?

İdeal diye bir şeyin olmadığı kanısındayım. Yönetim kurulu oluşturulmasında çok sayıda değişken vardır. Her yönetim kurulunda mutlaka bulunması gereken vasıfların bizce rekabetçi bir değeri yoktur. Bu yüzden bana göre şirketi farklı kılacak nitelikteki, farklı üye veya üyelerin yer aldığı bir yönetim kurulu daha tercih edilen bir yönetim kuruludur.

Türkiye’de son birkaç yıldır kurumsal yönetim ilkelerini uygulamaya dönük ilginin artmaya başlamasıyla birlikte bağımsız yönetim kurulu üyelerine rastlamak mümkün olsa da, Türkiye’ye dair veriler bu konuda hala Avrupa ortalamasının çok altında kaldığımızı gösteriyor. Neler söylemek istersiniz?

Burada önemli olan görev tanımı ve söz konusu şirketlerin kurumsal yapısıdır. Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu dikkate alındığında, bu sermaye piyasamıza güveni artıracak önemli bir değişim olacaktır. Bağımsız yöneticilerin sorumluluğunun da kamuya karşı olduğu unutulmamalıdır.

Bu açıdan bakıldığında bağımsız yöneticiler gerçekte şirketlerin yönetimde yer almayan ortakların ve diğer paydaşların haklarını koruyan kişi olarak düşünülmelidir. Bu anlayışın kabul görmesi halka açık şirketlerin hisselerine yönelik bir tercih ve güvenin artmasına yol açar.

Türk Ticaret Kanunu'nun kurumsal yönetim ilkelerinin hayata geçmesindeki rolü ne olacak?

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun en önemli amaçlarından /yeniliklerinden biri olarak Türk şirketlerini "kurumsallaştırma" çabasını görmekteyiz. Bizce şirketlerde kurumsallık iki yönden ele alınması gereken bir kavramdır.

Birincisi finansal şeffaflık anlamında ikincisi ise yönetsel anlamda kurumsallıktır. Yeni Ticaret Kanunu her iki yönden de yenilikler sunmaktadır.

Finansal şeffaflık kendini şirketlerin denetim zorunlulukları ile ilgili maddelerde

“ Yeni Türk Ticaret Kanunu önemli gelişmeler vaat ediyor.”

ortaya koymakta ve şirketlerin artık bir bağımsız denetçi tarafından denetlenme yükümlüğünü getirmektedir. Gerek kanunun gerekçesinde, gerek çeşitli kanallardan kanun ile ilgili yapılan açıklamalarda, kanunun bu amacının daha iyi anlaşılmasına gayret gösterildiğini de görüyoruz.

Yeni Türk Ticaret Kanunu ileri yönelik bir kanundur, yani mevcut hukuki durumu ve ihtiyaçları düzenlemenin yanı sıra, geleceğe yönelik de bir vizyon sunmuştur. Bu vizyon, şirketlerin kurumsallaşmasına katkı sağlayan çeşitli yeniliklerde gövde bulmuştur. Bu durumu son derece olumlu karşılıyoruz.

Kurumsal açıdan ise özellikle Anonim Şirketlerin yönetim yapılarında, yönetim kurulunun yapılandırılmasında bir yeniden yapılandırma çerçevesi koyduğunu görmekteyiz.

Bu yapılandırmalar kurumsallığa katkı sağlayacak niteliktedir ve küçük büyük ayırt etmeden tüm şirketler için getirilmiştir. Fakat deneyimlerimiz bize, kurallar kadar uygulamanın da önemli olduğunu hatırlatıyor.

Daha fazla bilgi için:

Figen Tahiroğlu Würsching
Pazarlama ve Kurumsal İletişim Bölümü,
Kıdemli Müdür
Tel: +90 212 317 74 00
e-posta: ftahiroglu@kpmg.com

Tüm teknolojik alanlarda olduğu gibi, Telekom sektörü de 20. Yüzyılın son çeyreğinde inanılmaz hızla gelişmeler kaydetti. İçinde bulunduğumuz 21. Yüzyılın geride bıraktığımız 11 yılı ise, her türlü Telekom uygulamasının ekponansiyel bir artışla, mobil dünyaya da entegre olduğuna şahit oluyoruz.

Bilgisayarların hızla gelişme kaydetmesine, IT dünyasıyla tanıştığım, çalışmaya başladığım 1985 yılından itibaren şahit olmaya başladım. 1990'lı yıllar dahil olmak üzere, her bir uygulamanın ihtiyacı olan hat hızı, protokolü, Network/Telekom çok ince şekilde planlanır, hatta telekom hat ve hızlarının tanımlamalarının bir kısmı uygulamaların içinde de yer alırdı.

Yani diğer bir deyişle, iyi bir programcı, başarılı bir program geliştirebilmesi için network/telekom hat hızlarını (duplex/half-duplex) uygulamasın içinde dikkate almalıydı. Çünkü sadece 'point-to-point leased line' (noktadan noktaya kiralık hat) kullanılabilmekte, bir nokta sadece

önceden tanımlanmış, çok yüksek fiyatlarla kiralanan ve bağlı olduğu karşısındaki nokta ile direkt olarak bağlanabilmekte, başka bir nokta ile aynı anda ya da tanımlama değiştirip, makineyi yeniden başlatmadan bağlanamamaktaydı.

Üstelik, bu kadar zahmetli, bu kadar operasyonu zor olan network/telekom altyapısının hızını da tahmin etmişsinizdir. 80'li yılların sonuna doğru hat hızı sadece saniyede 4.8 Kbps idi. Yani saniyede 4800 bps(bit per second).

Birçok modem ise bunu karşılıklı ve aynı anda gerçekleştirememekte, bir taraf beklemeye geçip, karşısındaki veri iletebilmekteydi. Bugünlerde ise network/telekom altyapıları artık 'Terabit'lerden bahsetmekte. Bildiğiniz ya da tahmin ettiğiniz üzere, hat hızlarımız o günkü ihtiyaçlarımıza oranla binlerce, milyonlarca kere daha hızlanmış, kapasiteleri artmış durumda. 80'li yıllardan bu yana hızların ne kadar artmış olabileceğini arzu ederseniz kısa bir hesaplamayla, birlikte yapalım.

Erol Lengerli

Bilgisayarımızı klavyesindeki herhangi bir karakter 1-Byte'dan ya da diğer bir anlamda 8 bit'den oluşmakta:
1 Kilobit/Kbit = 1024 bit (kolay hesaplamak için yaklaşık 1000 bit diyelim)

1 Megabit/Mbit = yaklaşık 1000 Kbit
1 Gigabit/Gbit = yaklaşık 1000 Mbit

1 Terabit = yaklaşık 1000 Gbit

Yukarıdaki hesaplama ile, şu sonuca varabiliriz. 80'li yıllarda Kbit olan ve sadece 'Veri' iletebilen network/telekom

TELEKOM SEKTÖRÜ

Gelişim ve beklentiler, Kilobit'den Terabit'e

hatları, günümüzde Terabit hatlara erişmiştir. Yani 25-30 yılda sadece iki nokta arasında trafik yaratabilen Network/Telekom hat hızları tam olarak "Milyar kere" hızlanmış durumda, üstelik bir noktadan çoklu noktaya bağlantı kurabilmekte, ek olarak da sadece veri değil, ses ve videoyu da aynı anda taşıyabilmektedir.

Telekom sektöründeki bu hızlı gelişmeye paralel olarak, telekom altyapılarını destekleyen sistemler de aynı gelişim ivmesini sağladı. 80'li yıllarda büyükçe bir buzdolabı büyüklüğündeki bir disk/ veri depolama ünitesinin kapasitesi 512 MByte idi (0.5 Gbyte). Yani bugün anahtarlık gibi yanımızda taşıdığımız USB belleklerin en küçüğü bile 80'li yılların iki buzdolabı büyüklüğündeki veri depolama sistemlerinin kapasitesine sahipti. Ayrıca bu gibi sistemlerin düzgün çalışabilmeleri için çok güçlü ve pahalı su soğutmalı klima sistemleri de gerekiyordu. Doğal olarak, 80'li yıllarda bakır kablolar üzerinden taşınan hatlar, bu kadar yüksek hızı sağlayabilmek için yeni altyapılara ihtiyaç duydu.

Bugün Fiber Optik hatlar sayesinde bu kadar yüksek hat hızlara erişebiliyoruz. Bugünkü teknolojiye Fiber optik kablolar içindeki camlardan ışık gönderilmekte, bu ışın taşıdığı bilgiler (bit'ler) varış noktasında çok hızlı işlemcili okuyucular tarafından algılanmakta, ancak bu sayede yüksek hızlara erişilebilmektedir.

Çok karmaşık, her bir kullanıcının bir diğeriyle bağlantı kurabileceği 'her noktadan her noktaya' erişimin sağlandığı İnternet altyapısında, hat hızlarına ek olarak her bir bağlantının güvenliğinin sağlanması, bağlantı isteklerinin sağlanması da diğer dikkate alınması gereken önemli bir noktadır.

Bu amaçla, "hızlı ve güvenli" internet bağlantısı bugünün birçok internet kullanıcısının, en önemli talebidir. Bildiğimiz üzere, Telekom ya da bağlantıdan söz ettiğimizde, çığınca gelişmekte olan Mobil bağlantılardan (GSM/3G/4G.., Wi-Fi ..) bahsetmeden geçmek imkansız. Bugünkü mobil uygulamaların önümüzdeki beş yıl içinde, bugüne göre 200 kere daha

fazla olacağını birçok güvenilir kaynak tahmin etmekte. Bu gelişmeler ve beklentiler, daha da hızlı, mobil hatlar üzerinden gerçekleşecek bağlantıların daha da fazla olacağı ve hayallerimizin sınırlarını zorlayacak şekilde gelişecek mobil uygulamaların çok yakın olduğunu belirtmekte.

Tüm bu gelişmeler, yepyeni, hayallerimizin sınırlarını zorlayacak olan mobil bağlantılar ve mobil uygulamalar, paralelinde yeni yerel ve global regülasyonlar ve güvenlik önlemlerini de gerekli kılacaktır. Daha da mobilleşen, daha da güvenli olması gereken, her türlü erişimin, ilişkinin, ödemenin mobil bağlantılar üzerinden gerçekleşeceği, düzenlemelerin de paralel gelişme göstereceği yeni telekom dünyasına şimdiden hazırlıklı olmalıyız.

Daha fazla bilgi için:

Erol Lengerli

Bilgi Sistemleri Danışmanlığı

Bölüm Başkanı, Ortak

Tel: +90 212 317 74 00

e-posta: elengerli@kpmg.com

“Giderek artan iletişim ihtiyacı ve değişen tüketici trendleri, telekomünikasyon sektörü için altyapı ve teknolojilerin sürekli güncel tutulmasını zorunlu hale getirmiştir.”

Sigorta Hukuku'nun Yeni TTK'daki Yeri

Abdulkadir Kahraman

Avrupa Birliği'nin sigorta sektörüne bakışı, rekabetin korunması esasına dayanmaktadır. Bundan dolayı hizmetlerin serbestçe sunulması ve sermayenin serbest dolaşımı Avrupa Birliği düzenlenmelerinin esasını oluşturmaktadır.

Yeni TTK'da Sigorta Hukuku Düzenleniyor mu?

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 13 Ocak 2011 tarihinde kabul edilen ve 14 Şubat 2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ("6102 sayılı Kanun" veya "Yeni TTK") getirmiş olduğu birçok düzenleme ile son yıllardaki en önemli yasal düzenlemelerden biri olarak Türk Hukuk tarihinde yerini almıştır. Yeni TTK altı ana kitap ve son hükümler ile toplamda 1541 maddelik Kanun oldukça geniş ve kapsamlıdır. Yeni TTK'nın bir diğer özelliği de yürürlük tarihinin yayımından 18 ay sonra (1 Temmuz 2012 olarak) olmasıdır. Ancak bu kadar kapsamlı bir Kanununa adaptasyonun da en az bu kadar hazırlık süresi gerektirmesi normal karşılanmalıdır. Yeni TTK'nın altı ana kitabından biri "Sigorta Hukuku" ile ilgili olup, sigorta hukuku kitabı 119 maddeden oluşmaktadır.

Sigorta Hukuku Hükümleri Neden ve Nasıl Değişti?

Sigorta Hukuku ile ilgili olarak yürürlükte bulunan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ("eski Kanun" veya "eski hukuk") hükümleri uluslararası gelişmeler ve özellikle de Avrupa Birliği (AB) müzakere sürecinde, AB'nin sigorta hukukuna ilişkin yönergeleri ile tüzüklerine göre değiştirilmesi bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır. Kanun gerekçesinde açıklandığı üzere AB'nin sigorta sektörüne bakışı, rekabetin korunması esasına dayanmaktadır. Bundan dolayı hizmetlerin serbestçe sunulması ve sermayenin serbest dolaşımı AB düzenlemelerinin esasını oluşturmaktadır. AB'nin önem verdiği diğer konu ise sigorta sözleşmesinin taraflarından biri olan sigortalının bir tüketici olması nedeniyle korunmasına ilişkin hükümlerdir.

Yeni TTK ile Sigorta Hukuku kitabı önemli değişiklikler içermektedir. Yürürlükteki 6742 sayılı Kanunda yer alan sigortaya ilişkin hükümler 1926 ve 1929 tarihli eski Ticaret Kanunundan gelmiş olup, söz konusu düzenlemeler uluslararası uygulama ve öğretinin gerisinde kalmıştır. Bunların bazıları Yeni TTK gerekçesinde de açıklandığı üzere aşağıdaki gibidir:

- Mevcut hükümlerin genel olarak emredici şekilde düzenlenmiş olmaları nedeniyle sigortacılıkta önem arz eden "sözleşme hukuku" gelişmemiştir.
- Hayat sigortası hükümlerinin sigortanın yatırım aracı olma niteliğini dikkate almaması nedeniyle hayat sigortalarının

ekonomiye fon yaratması ve poliçe sahiplerine ilave sosyal güvenceler sağlanması oldukça eksik kalmıştır.

Ne Tür Yenilikler İçeriyor?

Yapılan değişiklikler ile getirilen yenilikler genel hatları ile aşağıdaki gibidir:

- Bir tüketici olarak sigortalıyı aydınlatma ilkesi,
- Yürürlükte bulunan 6762 sayılı Kanunun 1333. maddesinde bátil sayılan tontinler, Yeni TTK ile kurulmasına imkân tanınması (tontin, birden çok kişi tarafından verilen katkı payları ile oluşturulan varlıkların, belirli bir tarihte hayatta kalanlar ve ölenin önceden belirlemiş olması hâlinde, lehtarlar arasında paylaştırılması ilkesi olarak tanımlanabilir),
- Sigorta sözleşmelerinin uygulanan genel işlem şartlarına ilişkin düzenlemeler,
- Sigorta hükümleri açık, anlaşılır ve görsel nitelikte bir sistematik ile hazırlanmış olduğu,
- Sigorta terimlerinde karmaşaya neden olmayacak bir yaklaşım esas alınmış olduğu,
- Genel hükümlere bir kısım ayrılmış ve sigorta sözleşmesini, tüm türleri kapsayacak şekilde, temel kavramları sıralayarak, sözleşmenin kurulmasından başlayarak hükümlerini belirleyerek ve tarafların borçlarını ayrıntılı bir şekilde göstererek düzenlemiş olduğu,
- Sigortacıya ve acentesine, sigorta poliçesinin kurulmasından önce, yapılacak sözleşmeye, önemli hükümlere, sigortalının haklarına, süre vermeden feshe ilişkin tüm bilgileri sigortalıya vermeleri ve ilişki bakımından önemli olabilecek gelişmelerden onu haberdar etmeleri görevi verilerek şeffaflığa uygun ve modern sigorta hukukunun bir parçası olan özel bir hükme yer verilmiş olduğu,
- Poliçenin veya zeyilnamenin içeriğinin teklifnameden veya kararlaştırılan hükümlerinden farklı olması halinde uygulanacak kurallara öğreti ile yargı kararlarına bırakılmış olduğu,
- Her sigorta türüne uygun genel nitelikte hükümlere yer verilmiş olup, özel sigorta türleri düzenlenmediği,
- Sigortacılık sektörünün hukukî boyutu yanında teknik boyutu da çok önemli olduğundan, risk analizi ve aktüerya hesaplamalarının yapılması zorunluluğu

nedeniyle aktüerya ile ilgili düzenlemeler yapılmış olduğu,

- Deniz rizikolarına karşı sigortalar uluslararası kurallar çerçevesinde yürütüldüğünden deniz sigortalarına ilişkin hükümler çıkarılmış olduğu,
- Sorumluluk sigortalarına ilişkin düzenlemelerdeki eksiklikler nedeniyle sorumluluk sigortaları ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiş olduğu,
- Sigorta sektörünün sunduğu ürünler ve ekonomik gelişmeler sonucunda sigorta şirketleri finansal ağırlıklı sözleşmeler yaratarak sigortanın geleneksel risk taşıyıcı karakterine yenilikler getirmiş olduğundan can sigortaları reforma tâbi tutulmuş olduğu.

Bu düzenlemeler genel nitelikli düzenlemeler olup özel sigorta hukuku ile ilgili özel düzenlemeler yer almaktadır. Söz konusu düzenlemelerin detaylarına bu yazımızda yer verilmemiştir.

Yürürlük tarihi?

Temel kanunların uygulama ve yürürlük kurallarını içeren ve kanunların zaman itibarıyla uygulanmalarını düzenleyen 6103 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 39 ve 40. maddeleri "sigorta hukuku" ile ilgilidir.

Söz konusu maddelere göre, mevcut 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ("eski hukuk") yürürlükte iken yapılmış ve hüküm ifade etmeye başlamış sigorta sözleşmelerine, yeni TTK'nın Ticaret Kanununun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl süreyle "eski hukuk" hükümleri uygulanacaktır.

Ancak, bu bir yıllık süre içinde sigorta ettireni, sigortalıyı ve lehdarı koruyan hükümler bakımından, 1517 nci maddesi müstesna, Yeni TTK Kanunu hükümleri geçerli olacaktır. Diğer taraftan, bir yıllık süre içinde sona eren "eski hukuk" kapsamındaki sigorta sözleşmelerinin uzatılması ya da yenilenmesi hâlinde Yeni TTK hükümleri uygulanacaktır.

Daha fazla bilgi için:

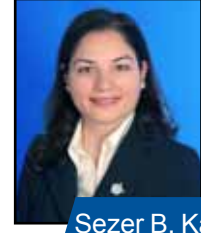
Abdulkadir Kahraman

Vergi Hizmetleri Bölüm Başkanı, Ortak

T: +90 212 317 74 00

E: akahraman@kpmg.com

Anadolu Grubu İç Denetim Koordinatörlüğü Ekibi ile Söyleşi

Sezer B. Kahyaoğlu

Bildiğiniz gibi kurumsallaşmanın en önemli unsuru olan iç denetim mesleği için Mayıs Ayı tüm Dünya’da “İç Denetim Farkındalık Ayı” olarak kutlanmaktadır. Bu vesile ile ülkemizde de Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TIDE) tarafından düzenlenen bir organizasyonda, Anadolu Grubu İç denetim Ekibi de iki ayrı ödül alarak ödül alan ekipler arasında yerini aldı. Bizlerde bu başarının ardında yatan titiz ve özverili çalışmanın hikayesini sizlerle paylaşmak istedik.

“Operasyonel verimlilik ve etkinlik alanlarına yoğunlaşarak iyileştirme önerileri de geliştiriyor ve daha iyi arama anlayışı ile hareket ediyoruz.”

Anadolu Grubu İç Denetim Koordinatörlüğü'nün yapısı, çalışanları ve hedefleri konusunda kısa bilgi verir misiniz?

Anadolu Grubu İç Denetim Koordinatörlüğü Holding Yönetim Kurulu Başkanı'na raporlamaktadır. Yirmiiki kişilik profesyonel ve bağımsız kadrosu ile grup bünyesinde, uluslararası standartlarda, iç denetim hizmetleri vermektedir. Departmanımız ISO 9001:2008 kalite yönetim sistemi belgesine ek olarak KPMG ile yapılan Kalite Güvence Programı ile uluslararası iç denetim standartlarına genel olarak uyumluluğu tescil edilmiştir.

Sürekli gelişim felsefesi ile çalışan departmanımız vizyonunu “denetimde mükemmellik merkezi olarak tanınmak” olarak belirlemiştir. Misyonumuzu ise “bağımsız profesyonellerin oluşturduğu değer katan bir organizasyon olmak, rekabetçi maliyet ve etkinlik çerçevesinde, yasalar, iç politikalar, iş etiği, uluslararası standartlara uyum ve hesapverebilirlik, konularında danışmanlık yapmak ve güvence sağlamak, paydaşlara operasyonel etkinlik ve verimlilik konusunda yardımcı olmak.” olarak tanımlamış bulunmaktayız.

Kurumsal yönetim güvencesi veren çözüm ortağı odaklı bir yaklaşım ile çalışıyoruz. Holding bünyesinde özellikle halka açık firmalarımızda iç denetim birimleri bulunmakta olup bunlarla da koordineli olarak yıllık iş planlarımız hazırlanmaktadır.

İç denetim faaliyetlerinde iyi uygulama örneğine sahip olan Anadolu Grubu'nda iç denetimin konumu ve karar alma mekanizmasındaki etkinliğini nasıl değerlendirirsiniz?

Anadolu Grubu'nda iç denetim yaklaşık otuz yıllık köklü bir geçmişe sahip, kurum kültürüne işlenmiş etkin bir yapıya sahiptir. İç Denetim bünyesindeki yöneticilerimizin önemli kısmı daha önce operasyonel görevlerde de bulunduğu için “business alignment” olarak tanımlayabileceğim işi anlama ve yorumlama kabiliyeti yüksek bir organizasyonuz. Tespitlerimizi doğru kök neden analizleri ile uygulanabilir önerilere bağlamak ve şirket yönetimlerinin aksiyona bağlanması için bu önerilerin faydasına onları da inandırarak ikna etmek temel hedefimiz.

Kanaatimizce iç denetimin faydası aksiyon alınması noktasında doğmaktadır. Örneğin 2010 yılında grup genelinde denetim raporlarımız sonucu alınan aksiyon sayısı 1.123 adettir. Bu rakam öneri sayımızın %89'na denk gelmekte olup etkinliğimizin en önemli göstergesidir. Aksiyonların içerisinde sadece riskler veya sorunlara ilişkin hususlar değil aynı zamanda iyileşme alanlarına yönelik önerilerimizin yansımaları da bulunmaktadır. Operasyonel verimlilik ve etkinlik alanlarına yoğunlaşarak iyileştirme önerileri de geliştiriyor ve daha iyi arama anlayışı ile hareket ediyoruz.

İç denetim kalite güvence programını Türkiye'de uygulayan sekiz kurumdan birisi de Anadolu Grubu oldu. Bu proje ile ilgili stratejik hedefleriniz nelerdir?

İç denetim kalite güvence programını Türkiye'de uygulayan sekiz kurumdan birisinin Anadolu Grubu Holding İç Denetim Koordinatörlüğü olmasına ek olarak Coca Cola İçecek ve Alternatifbank'ı da dahil ettiğimizde Türkiye'deki sekiz kurumdan üçü Anadolu Grubu bünyesinde olmuş oluyor.

Bahsettiğimiz gibi iç denetim Anadolu Grubu'nda köklü bir geleneğe ve yüksek bir etkinliğe sahip. Yine sürekli gelişim felsefemiz ve "denetimde mükemmellik merkezi olarak tanınmak" vizyonumuz paralelinde mevcut durumla yetinmeyerek hep bir adım ötesini düşünen bir yapıya sahibiz.

İç denetim kalite güvence programının tüm paydaşlarımıza işi yapış standartlarımız hakkında iyi bir güvence vereceğine inanıyoruz. Bu paydaşlar arasında hissedarlar, yönetim kurullarımız ve şirket yönetimlerimiz ön sıralarda. Buna ek olarak; bir çok şirketimiz halka açık, finansal yatırımcılar nezdinde de kalite güvence programından geçmiş bir departmandan iç denetim hizmetinin alınıyor olmasının pozitif algılaması ve geri dönüşü olacağına da inanıyoruz.

İç denetimin performans değerlendirmesine dayanan kalite güvence programına neden ihtiyaç duyduunuz?

Ulusal ve uluslararası bazda bir çok halka açık şirketimiz ve yaygın joint

venture ortaklık yapı ve kültürüne sahip olmamız nedeni ile bunun bize değer katacağına inandık. Bu konuda Yönetim Kurulu'muzca bizden herhangi bir talep olmamıştır. Biz sürekli gelişim ve işimizi en iyi şekilde yapma isteğimiz doğrultusunda kendi inisiyatifimiz ile süreci başlatarak neticelendirdik. Tabiki bu süreç içerisinde Yönetim Kurulu Başkanı'mızın da önemli desteğini aldık.

Kalite Güvence Programı ile edindiğiniz bilgi ve tecrübeler nelerdir? Bunlardan işinize değer katma konusunda nasıl yararlanmayı planlıyorsunuz?

Uluslararası iç denetim standartlarına genel olarak uyumlu bulunmakla birlikte KPMG ekibinin "best practice" ve "benchmark" çalışmaları ile getirdiği iyileştirme önerileri oldu. Biz bu önerilerden de istifade ederek stratejik iş planımızda projeler oluşturduk. Özetle gelişim felsefemize hizmet etmiş oldu bu çalışma, buradan güzel projeler oluşurduk.

İç denetim kalite güvence programını diğer kurumların yaptırmasını önerir misiniz? Sizce kurumsal açıdan sağladığı faydalar neler olabilir?

Kesinlikle, herşeyden önce işimizi uluslararası standartlarda yapıyoruz diyebilmemiz için bu şart. Paydaşlarımıza yaptığımız hizmetin kalitesi konusunda güvence vermesi bile başlıbaşına çok önemli bir fayda. Biz bunun yabancı yatırımcıların yatırım tercihlerine ve reytinglere kadar yansarak hisse değerine dahi olumlu etkisi olduğuna inanıyoruz.

Anadolu Grubu İç Denetim Koordinatörlüğü'nün iç denetim ile ilgili bundan sonraki stratejik hedefleri ve yeni projeleri hangi konulara odaklanacaktır?

Şu anda Kurumsal Entegre Risk Yönetimi (ERM) üzerinde çalışıyoruz. Coso ERM üzerine modellenen bir yaklaşım ile grup şirketlerimizden

birinde pilot uygulama başlattık. Bu uygulamanın neticeleri ve faydalarını değerlendirerek grup genelinde yaymayı hedefliyoruz. Yeni Ticaret Kanunu ile de biliyorsunuz risk yönetimi ilave önem kazandı. Yine bu projenin çıktılarının değerlendirilmesi neticesinde denetimde iç kontrollerin değerlendirilmesinde "COSO İç Kontroller" çerçevesini benimsemek yine gelecek ile ilgili planlarımız arasında.

İç denetimde bilgisayar destekli araçları kullanmanın önemi giderek artmakta bu çerçevede InCAP isimli bir yazılım kullanmaya başladık, bunun etkinliğini arttırmaya çalışıyoruz. Risk yönetimi ve bilgisayar destekli denetim yazılımı kullanmanın bir sonraki hedefi ise "continuous audit" yani sürekli denetim olacaktır.

İç denetim mesleğinin Türkiye’de gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkı sağlamak için Anadolu Grubu olarak nasıl bir yaklaşımınız var?

Bildiğiniz üzere İç Denetim Mesleğinin Türkiye’de en önemli meslek örgütü Türkiye İç Denetim Enstitüsü’dür (TİDE). Çalışanlarımız TİDE yönetim ve denetim kurullarında aktif görevlerde. Enstitü bünyesinde kurulan çalışma komitelerinde de görev yapmaktayız. Yine TİDE Akademi bünyesinde yöneticilerimiz gönüllü eğitimler vererek hem meslek kuruluşumuz olan TİDE’ye maddi hem de meslekdaşlarımıza tecrübe paylaşımı yolu ile mesleki fayda sağlamaktalar.

Ayrıca yöneticilerimiz çeşitli ulusal, yerel ve akademik konferanslarda yine aktif katılımlar ve sunumlar ile deneyimlerini meslekdaşlarımız ve toplum ile paylaşmaktalar.

Bu suretle İç denetim mesleğinin Türkiye’de gelişmesine ve kurumsallaşmasına Anadolu Grubu olarak ciddi anlamda destek vermekteyiz. Bunu da bir sosyal sorumluluk olarak algılıyoruz.

Modern iç denetimin kurumsal yönetim çerçevesinde gelecekteki rolünü nasıl ifade edersiniz?

Kurumsal Yönetim’in önemli saç ayaklarından biri iç denetimdir. Etkin bir iç denetim olmaksızın etkin bir kurumsal yönetimden bahsetmek mümkün değildir. Dolayısı ile geçmişte, günümüzde ve gelecekte iç denetim kurumsal yönetimin en önemli şartlarından biridir.

Dünya İç Denetim Farkındalık Ayı olan Mayıs ayında ülkemizde TIDE tarafından düzenlenen organizasyonda Anadolu Grubu olarak ödüller aldığınızı biliyoruz. Bize biraz bu ödüllerden ve ardındaki başarı hikayenizden söz eder misiniz?

Bu başarının temelinde bir çok faktör yer almaktadır. Ön plana çıkanlar arasında ise grubumuz genelinde denetime verilen önem ve destek, takım ruhu ile çalışan çok iyi bir ekibimizin olması ve sürekli gelişim felsefemiz ile stratejik planlar paralelinde çalışmak sıralanabilir.

Daha fazla bilgi için:

Sezer Bozkuş Kahyaoğlu
İç Denetim, Risk ve Mevzuat Uyum
Hizmetleri, Kıdemli Müdür
SMMM, CIA, CFE, CFSA
Tel: +90 232 464 20 45
e-posta: sbozkus@kpmg.com

Sinem Cantürk

Mobil Cihazlar için 10 Temel Güvenlik Önerisi

Mobil cihazların kullanımı, bu cihazların karmaşıklık seviyeleri ile doğru orantılı bir şekilde artış göstermektedir. Mobil cihaz kullanıcıları, bu olağanüstü dünyaya adım atarken, aynı zamanda riskler dünyasına da adım atmış oluyorlar. Mobil cihazlar, kullanıcılarına veriye erişim ve veriyi değiştirme hakkını tanıdıkça, aslında aynı hakkı bilgi korsanlarına (hacker) da tanımış oluyorlar.

Ne yazık ki organizasyonlar, mobil güvenlik risklerini yönetmedikleri gibi, mobil cihazlarını da bu gözle değerlendirmeyip, yönetmiyorlar. Organizasyonlar, kurumsal verileri üzerinden sıkı bir egemenlik sağlamak istiyorlarsa, ağlarına bağlanan mobil cihazlar üzerinde iyi ve güvenilir bir kontrol ortamı kurmalılar.

Bu kontrol ortamı, her zaman büyük paralar ve emekler harcanarak sağlanacak bir kontrol ortamı olmak zorunda değildir. Önemli olan; belli bir noktadan başlamak ve bu yapıyı sürdürülebilir bir yapıya dönüştürmektir. Belki de sizin başlangıç nokتانız aşağıdaki temel 10 güvenlik önerisi olabilir...

1. Mobil Cihazınızı Dikkatli Seçin!

Artık her kişinin zevkine ve bütçesine uygun mobil cihazlar var. Seçiminizi yaparken, içinde iyi güvenlik

kontrollerinin olduğu mobil cihazları almaya özen göstermelisiniz. Ve sadece bu cihazlarla ağa (network) bağlandığınızdan emin olmalısınız.

2. Şifreleme Özelliğini Kullanın!

Eğer birinci maddeye dikkat edip, iyi güvenlik önemlerinin olduğu bir cihaz seçtiyseniz, o zaman o cihaz kesinlikle şifreleme özelliğine sahiptir. Bu özelliğin aktif olduğundan ve içinde sakladığınız her türlü bilginin/verinin şifrelendiğinden emin olun.

3. Doğrulama İsteyin!

Mobil cihazlar, her dakika el değiştirebilecek ve el değiştirdiğini an itibarıyla da içindekilerin ortaya çıkması riski ile karşı karşıya kalacak cihazlardır. O nedenle, seçtiğiniz cihazda doğrulama (authentication) mekanizması kullanmayı sakın atlamayın. Ve hiçbir zaman '12345' ve 'abcd' gibi basit şifreler kullanılmasına izin vermeyin.

4. Uzaktan Temizleme Özelliğini Kullanın!

Mobil cihazların bulundukları mekandan bağımsız bir şekilde, uzaktan temizlenmeleri (wipe) çok kritik bir özelliktir. Çalınmaları halinde, uzaktan bağlantı kurularak en kısa sürede içindeki kritik bilgilerden/verilerden arındırılmaları gereklidir. Dolayısıyla; bunun için gerekli alt yapının kurulmuş olmasına dikkat etmelisiniz.

5. Kayıp/Çalıntı Anı Prosedürleri Hazırlayın!

Mobil cihazlar kaybolduğunda veya çalındığında, kişinin ne yapacağını bilmesi ve geç kalmadan içindeki bilgilerin temizlenmesi için ilgili kişi veya kurumla iletişime geçmesi gereklidir. Bu durumlar için, bir direkt bir telefon hattı ayırabilir ve bir kontak kişi belirleyebilirsiniz.

6. Üçüncü Parti Yazılımları Kontrol Edin!

Üçüncü parti yazılımlar hepimiz için çok cazip yazılımlardır. Genellikle bir ücret karşılığı değildirler ve hemen yüklenebilirler. Ancak siz, mobil cihazlarınıza üçüncü parti yazılımların keyfi bir şekilde yüklenmesine izin vermeyin. Bu tip yazılımlar bilgi korsanları (hacker) için sisteminize ve verilerinize ulaşmak için birer kapı görevi yapacaktır. Sadece sizin önceden test edip, onayladığınız ve kurulumuna izin verdiğiniz yazılımların yüklenmesini kontrol altına alacak yapılar kurabilirsiniz.

7. Standart Bir Ağ Güvenliği Uygulayın!

Mobil cihazlarınızın maruz kalacağı riskleri, kontrol altına alabilmek için, cihazlarınız ile erişilebilir veri tiplerini kontrol edin.

8. Atak Önleyici Yazılımlar Kullanın!

Mobil cihazlar özellikle de akıllı telefonlar çok karmaşık cihazlardır. Bu nedenle de çok fazla atakla karşı karşıya kalırlar. Bu atakları önlemek için, üzerlerinden geçen trafiği izlemeyi asla unutmayın.

9. Anti Virüs Korumaları!

Anti virüs korumaları, günümüzün ve geleceğin en önemli ve ses getiren konularından bir tanesidir. Tehditleri, bunlara karşı geliştirilen önlemleri yakından izleyin ve mobil cihazlarınızda ne gibi önlemler almanız gerektiğini planlayın.

10. Bluetooth Kullanımına Dikkat!

Kullanılmayan zamanlarda Bluetooth'u kapatmayı ve bluetooth aktarma modunu da 'gizli' olarak ayarlamayı unutmayın.

Daha fazla bilgi için:

Sinem Cantürk

Bilgi Teknolojileri Denetimi ve Danışmanlık Hizmetleri

Kıdemli Müdür,

CISA, CRISC, BS25999 LA, ITIL FC

Tel: +90 212 317 74 00

e-posta: scanturk@kpmg.com

Kurumsallaşma, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri üzerine kurulu olan Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddelerinin "etik" kavramının anlamını güçlendirdiği açıkça görülmektedir. Bu ilkelere "adil olmak" içinde etik kavramını barındıran bir olguyu yansıtmaktadır.

Etik ve İtibar Derneği (TEİD) ülkemizde iş etiği konusunda en iyi uygulamalara sahip şirketlerin gelişimine destek verirken, aynı zamanda onların tecrübelerini Türkiye'nin her köşesindeki ticari kuruluşlara yansıtarak bir referans noktası haline gelmeyi hedeflemektedir. TEİD Başkanı Dr. Metin Çakmakçı sorularımızı yanıtladı.

İlker Açıkalın

“Her kriz, takip eden dönem için dersler barındırıyor.”

Etik ve İtibar Derneği'nden bahseder misiniz?

3 Mayıs 2010 tarihinde, gönüllü bir sivil toplum örgütü olarak kurulan Etik ve İtibar Derneği'ni tanıtmak ve sorularınıza cevap verebilme fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederim.

Geniş bir sektörel yelpazede faaliyet gösteren 22 yerli ve yabancı kuruluşun bir araya gelmesi ile kurulan derneğimiz etik ve itibar yönetimi alanlarında Türkiye'de bir referans merkezi olabilmek amacını taşıyor. Bugün kurumsal üye sayımız 38'e yükseldi. Üyelerimizin yıllık gelir toplamı 50 milyar doların üstünde ve toplam çalışan sayısı 60 bini aşıyor. Sanırım bu değerler etik yönetimine ülkemizde verilen değeri açıkça ortaya koyuyor.

TEİD'i kurma fikri nasıl oluştu, neden ihtiyaç duyuldu, kimler tarafından kuruldu?

Şirketler sadece çalışanları ve hissedarlarını değil içinde bulundukları ekonomik ve sosyal çevreyi, en uzak paydaşlarına kadar, etkileyen yapılar haline geldiler. Son yıllarda dünyanın büyük ekonomik merkezlerinde yaşanan iş dünyası odaklı krizlerin, çok uzaklardaki çiftçinin hayatını bile altüst ettiğine tanık olduk. Yakın ve uzak çevresi üzerinde bu kadar büyük etkiye sahip olan şirketlerin etik olması tüm toplumun faydasına bir hareketin başlangıç noktası olmalı diye düşündük, bu alanda en iyi olma iddiasında değil ama arzusunda olan 22 şirket bir araya gelerek derneği kurduk.

TEİD'in amacı nedir? Türkiye'de neyi değiştirmeyi veya nasıl bir güç olmayı hedefliyor?

Amacımız iş etiğini şirketlerin yazılı kültürünün bir parçası, hatta temel

taşı haline getirmek. Şirketin tüm idari fonksiyonlarının bu etik duruştan etkileneceği bir iş yapma disiplini oluşturmak. Sadece şirketlerin değil sektörlerin ve ekonomik düzenin tamamının etik değerler üstünde yükselmesine araç olabilmektir. TEİD'in gelmeyi hedeflediği nokta ise bu alanda en iyi uygulamalara sahip şirketlerin gelişimine destek olurken onların tecrübelerini Türkiye'nin her köşesindeki ticari kuruluşlara yansıtabilmek, bir referans noktası haline gelebilmektir.

İş etiği kuruluşlar için neleri ifade etmeli?

Dünya Bankası 2010 verilerine göre şirketler gelirlerinin %5 ini yolsuzluğa kaybediyorlar bu da yaklaşık yılda 3,15 Trilyon Dolara karşılık geliyor. Bir diğer deyişle yolsuzluk dünyanın 5. Avrupa' nın 2. büyük ekonomisi.

Bu konunun kayıplar tarafı. Kazançlar tarafına baktığınızda ise şunu görüyorsunuz: Ethisphere Institute tarafından her sene Dünyanın En Etik 100 Şirketi “WME” açıklanır. Bu şirketler etiği iş yapış biçimlerinin temel taşı olarak kabul etmenin yanında etkin bir etik yönetim programına sahiptirler. 2005 - 2010 yılları arasında WME içerisinde yer almış şirketlerin Standard and Poors'da yer alan rakiplerine göre %50 daha karlı oldukları görülmüştür. Yani etik olmak sadece sorumlu değil aynı zamanda etkin iş yapış biçimidir ve şirket değeri ile karlılığına direkt yansır.

İş etiği tek taraflı bir olgu değildir. Toplumun tüm kesimlerinde olduğundan hiç de farklı olmayan bir karşılıklı fayda dengesidir. İş dünyası, rakip firmalar arasında bile var olan bir etik denge noktasının üzerinde yükselir. Her şirket, hatta her profesyonel, etik kurallara uymak kadar karşı tarafın da aynı kurallara uymasından kazanır. Dolayısı ile etik kodlar sadece uygulandığı

şirketi değil o şirketin paydaşları ve paydaşı olduğu üst yapılar için bir güven noktasıdır. Şirketler konuya bu bilinçle yaklaştığında ekonomik düzenin tamamının etik değerler üstünde yükselmesi sağlanabilir. Özünde kurumsal yönetimin özünü teşkil ettiği Yeni Türk Ticaret Kanunu, nesnel adalet, hesap verebilirlik, şeffaflık ve sorumluluk ilkelerine yapılan vurgu ile adeta iş etiği ve etkin etik yönetimini referans alıyor.

Bir şirket iş etiği için, etik kodlarını nasıl oluşturmalı, bu kodlar her türlü etik problemi önlemenin yanı sıra iş hayatının risklerine karşı nasıl güvence oluşturabilir?

Etik kodu karşılaşılabilecek tüm etik problemleri önlemek için hiçbir zaman yeterli olmayacaktır. Kodun gelişimi ile ilgili çalışmalar olabildiğince proaktif olmalı; bununla birlikte şirket, etik önlemler almaya verdiği önemi etik sorunların çözümüne yönelik mekanizmalar kurmaya da vermelidir. Etik kodu hazırlama süreci bile şirketler için önemli bir eştir. Şirketin tüm fonksiyonlarındaki karar vericiler işlerinin rutini dışında bir ortak ilkeler bütünü etrafında fikir üretir. Bu yolla hissedarlarının ticari çıkarlarını korumak görevlerini yeni bir bilinç seviyesinde tartışmış, topluma karşı görevlerinin bilincini paylaşmış olurlar.

Şirket kültürünün iyi analiz edilmesi, değerlerin ortaya konması, ihtiyaçların belirlenmesi, tüm paydaşlara karşı sorumlulukların tarif edilmesi kodun şirket yazılı kültürünün bir parçası olabilmesi, kabul görebilmesi ve uygulanabilmesi için önemli adımlar. Etik kod evrensel değerler üzerine inşa edilen yerel uygulamalar bütünü olmalı.

Etik kodun iyi hazırlanması da yeterli olmuyor. Eğitimler, seminerler, gibi araçların etkin kullanımı ile etik kodun

“İş etiği, ahlaklı bir yönetim tarzını benimsemek gibi sınırlı bir olgu olmaktan çıktı ve tedarik zinciri yönetiminden sürdürülebilirlik politikalarına, şirket kaynaklarının verimli kullanımından, tüm paydaşların sosyal ve kişisel haklarının korunmasına kadar geniş bir etki alanı içinde tanımlanmaya başlandı.”

tüm çalışanlar için ortak bir iş yapma disiplini haline gelmesi sağlanmalı. Aslına bakarsanız iş etiği şirket kültürünün parçası yapmakla da bitmiyor. Şirketlerin bu kültürü tüm tedarikçileri ile paylaşımları onların içinde bulundukları sosyal düzene karşı sorumlu vatandaşlık borçları. Bu konuda şirketin ulaştığı bilinç düzeyini tüm paydaşlarına yayması önemlidir.

Kurumsal itibarın şirket değerlerine katkıları neler?

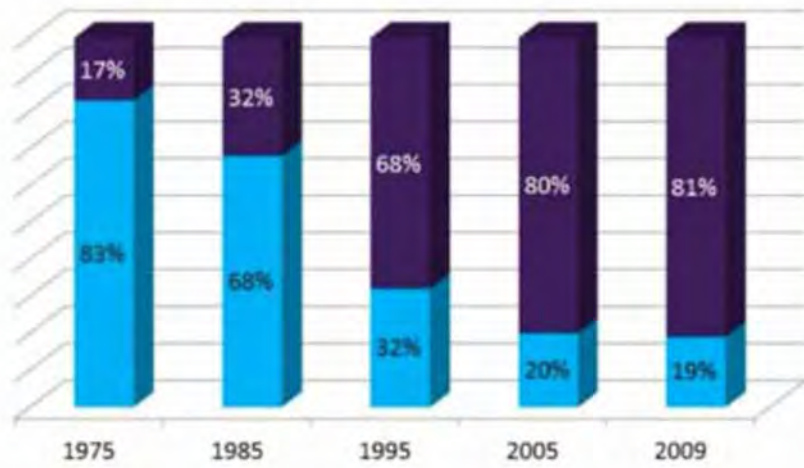
Standard and Poors 500 şirketleri arasında yapılan bir değerlendirmeye göre şirket değerini oluşturan maddi varlıklar ve gayri maddi varlıkların orantısal değişimi önümüze çarpıcı bir tablo koyuyor. Bir şirketin başarısını tanımlayan unsurlar içinde sorumlu vatandaşlık, sürdürülebilir üretim politikalarının etkinliği, inovasyon politikaları ve tüm bunların yansıması olan itibar gibi kavramlar en az finansal veriler kadar önemli hale geldi. İş hayatına ait tanımlar gelişmiş, evrimleşmiş ve hatta değişmiştir.

Bir sonuç noktası olarak “başarı” kavramının yeniden tanımlanması gereken bir döneme çoktan girildiğini düşünüyorum. İletişim teknolojilerinin vardığı nokta ve iletişimin kolektif bilincin oluşmasında oynadığı rol, geçtiğimiz on yıl içinde itibarın şirket değerine olan etkisini ciddi boyutta etkilemiştir. Bu denli önemli bir değer kaynağını, bir “özvarlığı” iyi yönetmemek ise günümüz dünyasında bir şirketi hızla felakete sürükleyebilir.

Türkiye’de ve dünyada iş etiği ne durumda?

Özellikle şeffaflık ve hesap verebilirlik kavramları Yeni Türk Ticaret Kanunu’ muzun özünü oluşturuyor. Bu kavramların gönüllülük esası ile uygulanması tabi ki ideali, ancak yasaların itici gücünü de yadsıyamayız. Başarı nereye vardığınızla değil ne kadar ilerlediğinizle ilgili bir kavram. Türkiye kararlı adımlarla hızlı yol alıyor.

MALİ / GAYRİ MALİ DEĞERLERİN ORANI

Mali Değerler

Gayri Mali Değerler

Kaynak: Ocean Tomo

Gündemlerimizin merkezinde ekonomik krizin olduğu 2 seneyi geride bıraktık. Artık geçmişi değil geçmişten alınacak dersleri konuşacağımız, bu dersler üzerine inşa edeceğimiz şeffaf ve sorumlu bir ekonomik geleceğe yönelik planlarımızı paylaşacağımız bir gündeme doğru yönelmemiz gerektiğine inanıyorum.

Her kriz, takip eden dönem için dersler barındırıyor. Özünde etik olan ilk kriz bu değildi tabi; ancak dünya bu deneyimlerden, önce etik olmanın önemini, sonra da etikin etkin ve disiplinli bir şekilde yönetilmesi gereken bir olgu olduğunu öğrendi. Bugün geçmişte var olmayan bir etken daha var: Güçlü ve sorgulayan bir toplum. Her gün daha iyiye gittiğimiz bu yolculukta hedefe yakın olduğumuzu bile söylemek çok zor. Bununla birlikte bir ilerleme kaydetmediğimizi söylemek de mümkün değil.

Merkezinde etik değerlere bağlılığın olduğu şeffaf, adil sorumlu ve hesap verebilir bir iş yapma biçimini ortak bilinç haline getirmek ve bunu içselleştirmek bireylerle değil kuşaklarla mümkün. O bakımdan tek yapmamız gereken yola kararlılıkla devam etmek.

Etik olmak, rakipleri etik olmadığı durumlarda, şirketler için kayba sebep olmaz mı?

Bir şirketin önemi yılsonunda açıkladığı finansal verilerin çok ötesindedir. Şirketler sadece çalışanları ve hissedarlarını değil içinde bulundukları ekonomik ve sosyal çevreyi, en uzak paydaşlarına kadar, etkileyen yapılar haline geldiler. Son yıllarda dünyanın büyük ekonomik merkezlerinde yaşanan iş dünyası odaklı krizlerin, çok uzaktaki çiftçinin hayatını bile altüst ettiğine tanık olduk. O bakımdan etik yönetimi karlılığa indirgememek gerektiğine inanıyoruz. Bununla birlikte etik şirketlerin bu kararlarından dolayı değer kaybettiği yargısı doğru da değildir.

Yapılan araştırmalardan örnek veriler alacak olursak...

Amerikan Menkul Kıymetler Borsası Dow Jones'ta işlem gören ve etik yönetimi uygulayan, etik koda sahip olan ve yatırımcı tarafından etik olarak bilinen şirketlerin değerleri aynı sektördeki, eş büyüklükteki ancak etik yönetimi olmayan şirketlerin 5 puan üstünde çıkmıştır. Bu araştırma çalışması örnek

30 şirketin 30 senelik performansının ölçümü ile yapılmış bir çalışmadır. Etisphere, her yıl dünyanın en etik şirketleri listesi yayınlar. 2005 – 2010 yılları arasında bu listede (WME) yer alan şirketlerin Standard and Poor's 500 listesinde yer alan rakipleri ile karşılaştırıldıklarında, istisnasız her sene, rakiplerinden %50 daha fazla kar açıkladığı görülmektedir. Etik yönetiminin müşteri ilişkileri ve insan kaynakları yönetimine etkisi alanındaki bazı çarpıcı veriler ise şöyledir: Ürünleri aynı fiyatta olursa iş etiği olan bir firmanın ürünlerini satın almayı tercih edenlerin oranı %87,

Ürünleri yüzde 25 daha pahalı olsa da iş etiği olan firmayı tercih edenlerin oranı %49,9,

Maaşları aynı olursa iş etiği olan bir firmada çalışmayı tercih edeceklerini söyleyenlerin oranı %81,

Maaşı yüzde 25 daha az olsa da iş etiği olan firmayı tercih edenlerin oranı %51,7,

İş etiği olan firmaların ürünleri daha kalite-lidir" ifadesine katılanların oranı ise yüzde %76,

Etik olan şirket olmayanın karşısında bir alanda güçsüz görünse de itibardan çalışan sadakatine kadar birçok alanda elde edeceği avantaj şirketi sadece karlı değil uzun ömürlü ve sürdürülebilir bir gelişme içinde olma yönünde geliştirir.

Üyeleri seçerken hangi kriterler göz önünde bulunduruluyor?

TEİD üyelerinin ortak özelliği etkin bir etik yönetimini uygulamak ve bu

yolda sürekli bir gelişim içinde olmak hedef ve arzularıdır. TEİD değerlerine ve etik koduna uygun davranış içinde olacaklarını, iş etiğinin şirket kültürünün bir parçası haline gelmesi yönünde sürekli bir gelişim gayreti içinde bulunacaklarını taahhüt eden şirketler üyemiz olur.

Üyelerinizin geçmişinin etik olup olmaması üye olup olmamalarında bir etken midir?

Üyelerimizi seçerken veya başvuruları değerlendirirken tabi olarak söz konusu şirket ile ilgili kamuoyu algısını ve şirketin itibarını göz önünde bulundururuz. Bununla birlikte, ticari hayatı süresince bir veya daha çok çalışanın hataları dolayısı ile etik dışı davranış ile anılmış olabilir. Bu etik dışı davranış şirketin iş yapış biçimi haline gelmişse üyelik başvurusu geri çevrilir. Ancak münferit olaylara bağlı olarak bir şirketi reddetmek de doğru değildir. Adil ve akılcı olan idari sistemlerini etik ihlallerine engel olacak şekilde yapılandıran şirketlerin görgü ve tecrübesini tüm ülkeye yayabilmektir. Biz de konuya böyle bakarız. Etik öğrenilen bir olgudur. Etik yönetimi gelişim içindedir.

TEİD'e hangi şirketler üye olabilir?

TEİD üye adayları arasında ayırım gözetmez. Türkiye'de etik yönetimi kültürünün oluşması ve gelişmesi yönünde çalışmalarımıza katkıda bulunacak ve bu yolda ilerlemeyi kendine hedef almış her şirket üyemiz olabilir.

TEİD'e bireysel olarak üye olunabiliyor mu?

Kurumsal olduğu gibi bireysel üyelik yolu da açıktır. Burada da kriterimiz kişinin konuya olan katkısıdır. Etik yönetimi alanında çalışmalar yapmış, makale yayınlamış, akademisyenler derneğimize bireysel üye olabilirler.

Bununla birlikte, TEİD gönüllüleri adını verdiğimiz ve herkese açık bir üyelik statümüz daha var. TEİD çalışma gruplarında yer almak, katkıda bulunmak ve etik yönetimi alanında tecrübe kazanmak isteyen herkesi ailemize katılmaya davet ediyoruz.

Diğer ülkelerde de böyle dernekler var mı, nasıl işliyorlar, örnek aldığınız bir ülke ya da dernek var mı?

Amerika ve Avrupa' da bizimle aynı misyona sahip sivil toplum kuruluşları, araştırma merkezleri ve fakülteler var. Bunların kimileri 20 yılı aşkın bir süredir faal. Elbette çalışma disiplinleri, birikimleri bakımından örnek aldığımız ve çalışmalarını takip ettiğimiz kurumlar var.

Bunların başında Avrupa İş Etiği Ağı "European Business Ethics Network" ve bu ağı üye 22 ülkenin iş etiği yönetimi alanında çalışan dernekleri bulunuyor. Bununla birlikte ifade etmeliyiz ki etik değerler evrensel olmakla birlikte yerel kültür, şirketlerin hissedar yapısı ve buna bağlı idari yapıları, içinde bulunulan ekonomik düzenin olgunluk seviyesi gibi faktörler her ülkeyi diğerinden farklı bir çalışma sahası haline getiriyor. Bu derneklerle çalışmalarımız onların çalışmalarını Türkiye' ye getirmek değil tecrübelerinden yararlanarak Türkiye iş çevresine uygun çalışmalar yapmak yolunda kendimizi geliştirmektir.

“ Etik olan şirket olmayanın karşısında bir alanda güçsüz görünse de itibardan çalışan sadakatine kadar birçok alanda elde edeceği avantaj şirketi sadece karlı değil uzun ömürlü ve sürdürülebilir bir gelişme içinde olma yönünde geliştirir.”

Daha fazla bilgi için:

İlker Açıkalin

İç Denetim, Risk ve Mevzuat Uyum Hizmetleri, Direktör

Tel: +90 212 317 74 00

e-posta: iacikalin@kpmg.com

Eray Büyüksenban

Beyza Göktürk

Yurtdışından Geçici Görevle Gelen Çalışanlarla İlgili Son Gelişmeler

20. yüzyılın son döneminden başlayarak hızını giderek artıran küreselleşme faktörü bilhassa Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne giden sürece dâhil olmasıyla birlikte Türkiye üzerinde de etkisini artırmaktadır. Bunun ötesinde Türkiye'ye doğrudan yatırım yapan çok uluslu şirketler, bu yatırımlarla ilgili olarak çıkarlarını gözetmek ve bu çıkarların uzun vadeli olarak da korunmasını sağlamak amacıyla Türkiye'de kendi çalışanlarını da geçici süreli olarak görevlendirmeye başlamıştır. Doğrudan yatırımlarla ilgili genel eğilim ve beklentilere bakıldığında bu tür görevlendirmelerin daha da yoğunlukla yaşanacağı da açıktır. Bu durum, başta vergi, sosyal güvenlik ve iş hukuku olmak üzere farklı boyutları olan ve esasen doğrudan istihdam ile farklılıklar içeren bu geçici görevlendirmelerle ilgili olarak bir takım düzenlemelerin da yapılmasını zaruri kılmıştır.

Bu yazımızda özellikle Türkiye'ye yatırım yapmakta olan çok uluslu şirketleri yakından ilgilendireceğini düşündüğümüz iş hukuku (çalışma izinlerinin alınması ile ilgili getirilen son düzenlemeler) ve sosyal güvenlik hukuku (sosyal güvenlik anlaşmalarının olduğu ve olmadığı durumlarda sigortalı sayılma konusunda getirilen son düzenlemeler) ile ilgili güncel gelişmeleri sizlerle paylaşıyor olacağız.

Çalışma İzinleri ile İlgili Son Gelişmeler

Çalışma izinleri ile ilgili yazımız kapsamında değerlendirilen hususlar Türkiye'de hem istihdam edilen yabancı kişileri hem de geçici görevle gönderilen yabancı kişileri ilgilendirmektedir. Zira 4817 sayılı Çalışma İzinleri Hakkında Kanun gereğince Türkiye'de çalışacak olan yabancıların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na müracaat ile çalışma izni alması zorunludur. Çalışma izni almak için gerekli başvuru süreci aynı Kanun uyarınca çıkarılan Uygulama Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Ancak bilindiği üzere çalışma izinleri ile ilgili hem başvuru hem inceleme süreci bir hayli uzun ve yorucu olabilmektedir.

Son bir yılda çalışma izinleri ile ilgili sürecin hızlandırılması ve basitleştirilmesi amacıyla belirtilen Kanun ve Yönetmeliklerde bazı güncellemeler yapılmış, diğer yandan Bakanlığın

başvuruları incelerken değerlendirmeye aldığı ancak Kanun veya Yönetmelikte yazılı olmayan ölçütler de Bakanlık tarafından duyurulmuştur. Söz konusu değişikliklerin üç başlık altında özetlenmesi mümkündür.

4817 sayılı Kanun'da Yapılan Değişiklikler

5951 sayılı Kanun ile 4817 sayılı Çalışma İzinleri Hakkında Kanun'un 12. maddesinde aşağıda özetlendiği üzere üç temel değişiklik yapılmıştır.

- Çalışma izinleri ilgili yaklaşık 3-4 ay süren sürecin kısaltılması amacıyla paralel olarak usulüne uygun olarak yapılan başvuruların, belgelerin tam ve eksiksiz olması kaydıyla Bakanlık tarafından en geç 30 gün içinde sonuçlandırılacağı ifade edilmiştir.
- Türkiye'de mühendis, mimar ve benzeri mesleklerde çalışacak olan yabancıların

denklik alması gerektiğinden ve bu da süreci uzattığından, sürecin kısaltılması amacıyla paralel olarak bir ön izin müessesesi getirilmiştir. Çalışma izni başvurusunda bulunan ve mühendis veya mimar olarak istihdam edilecek olan yabancı personelin çalışma izni sonuçlanmadan ön izin ile birlikte 1 yıl süreyle çalışabileceği ifade edilmiştir.

- Mimar veya mühendis diplomasına sahip olan ancak Türkiye'de bu alanda istihdam edilmeyecek olan yabancıardan denklik belgesi aranmayacağı ifade edilmiştir.

Uygulama Yönetmeliği'nde Yapılan Değişiklikler

Çalışma İzinleri Hakkında Kanun'un Uygulama Yönetmeliği'nin değiştirilmesine yönelik olarak 2010 ve 2011 yıllarında iki yönetmelik çıkarılmış ve aşağıda özetlenen değişiklikler getirilmiştir.

- Başvuru formu daha ayrıntılı ve uzun bir form haline getirilirken, başvuru sahibinin sağlık, adli sicil durumu gibi kişisel bilgilerine ilişkin sorulara yer verilmiştir. Başvuru sahibi çalışma iznine daha önce başvurmuş ise bu konuda da bilgiler istenmektedir.
- Ücret ile ilgili bölümde ücretin Türk lirası cinsinden ve aylık(brüt) olarak yazılacağı ifade edilmiştir.
- Özgeçmiş, istenen evraklar listesinden çıkarılmıştır.
- Çalışma izni başvurularının sadece online olarak iletileceği ifade edilmiştir.
- Başvuru sahibinden yönetmelikte belirtilenler dışında belge talep etme hakkına sahip olunmadığı ifade edilmiştir.
- Çalışma iznine yurtdışından Türkiye temsilciliği aracılığıyla başvuruluyor ise Türkiye'deki işverenin çalışma izni başvuru belgelerini Bakanlığa sunması için gereken süre 3 günden 10 güne uzatılmıştır.
- Bakanlığın başvuru formu ile ilgili olarak başka kurumlardan belge istemesi halinde, bu belgenin 5 iş günü içerisinde ulaşması gerekmektedir. İlgili otoritelerden görüş alınması durumunda gereken süre 30 günden 15 güne düşürülmüştür. Öte yandan gerekli görülmesi halinde ilgili makamlara 15 gün ek süre verilebilmesi mümkün olacaktır.
- Başvuruda eksik belgenin tespit edilmesi durumunda, eksik belgenin tamamlanması için 15 gün süre verilecektir. Eksikliğin bu süre içinde tamamlanmaması halinde ise başvuru dosyası işlemde kaldırılacaktır.
- Çalışma izinleri izin belgesinde yazılı adres ve işyeri için geçerlidir. Bu işyeri adresinde, adında değişiklik olması durumunda Bakanlığa bilgi verilmesi gerekliliği getirilmiştir. Kişinin aynı işverene bağlı farklı bir şube için çalışması durumunda da Bakanlık onayı yine gerekecektir.

Başvurularda Bakanlık Tarafından Aranılan Ölçütler

Çalışma izni ile ilgili süreci başvuru ve değerlendirme olmak üzere iki bölüme ayırmak mümkündür. Kanun ve Uygulama

Yönetmeliği ile getirilen değişiklikleri takiben Bakanlık da 2 Ağustos 2010 tarihinde değerlendirme sürecinde dikkate alınan ölçütleri duyurmuştur. Bu ölçütler esasen önceden beri uygulanmaktadır; başvuruda bulunanlara bunların duyurulması, çalışma izni sürecinin uzamasının esas sebebi olan değerlendirme sürecinin etkinliğini artırmaya yöneliktir. Değerlendirme ile ilgili en temel ölçütlerin aşağıdaki gibi özetlenmesi mümkündür.

- Çalışma izni talep edilen işyerinde en az beş Türk vatandaşının istihdamı zorunludur. İzin isteyen yabancıların şirket ortağı olması halinde beş kişilik istihdam şartı, Bakanlıkça verilecek bir yıllık çalışma izninin son altı ayı için aranır. Aynı işyerinde birden fazla yabancı için çalışma izni talebinde bulunulması durumunda, çalışma izni verilen ilk yabancının sonraki her bir yabancı için ayrıca beş Türk vatandaşının istihdamı aranacaktır.

- İşyerinin ödenmiş sermayesinin en az 100.000 TL veya brüt satışlarının en az 800.000 TL veya son yıl ihracat tutarının en az 250.000 ABD Doları olması gerekmektedir.

- İzin isteyen şirket ortağı yabancının, 40.000 TL'den az olmamak üzere sermaye payının en az yüzde 20 olması zorunludur. İşveren tarafından yabancıya ödeneceği beyan edilen aylık ücret miktarının yabancının görev ve yetkinliği ile bağdaşır seviyede olması zorunludur. Buna göre, başvuru tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan asgari ücret tutarı dikkate alınmak suretiyle yabancıya ödenecek ücret en az aşağıdaki gibi olacaktır.

- Üst düzey yöneticiler, pilotlar ve ön izin talebinde bulunan mühendis ve mimarlar için asgari ücretin 6,5 katı,

- Birim veya şube müdürleri ile mühendis ve mimarlar için asgari ücretin 4 katı,

- Uzmanlık ve ustalık gerektiren işlerde çalışacaklar ile öğretmenler için asgari ücretin 3 katı,

- Ev hizmetleri ile diğer mesleklerde çalışacak yabancılar için asgari ücretin 1,5 katı

Yukarıda yer alan ölçütler arasında özellikle 5/1 oranının ne şekilde

uygulanacağına dair pratikte sorunlarla karşılaşabilmektedir. Zira, Türkiye'de herhangi bir ticari faaliyeti bulunmayan irtibat büroları ya da henüz kuruluş aşamasında olan şirket ve şubeler için aranan oranda Türk vatandaşının istihdamı söz konusu olamamaktadır.

Bu bağlamda Bakanlık tarafından daha detaylı açıklamaların getirilmesi yerinde olacaktır. Bu yönde bir belirleme yapılmaması halinde ise çalışma izinleri ile ilgili yaratılmak istenen basit ve objektif sistemin doğasına aykırı da olsa ölçütün uygulamasında kolaylık gösterilmesi istemi ile Bakanlık nezdinde yapılacak bir müracaat ile görüş alınması mümkün olabilmektedir.

Sigortalı Olma ile İlgili Son Gelişmeler

Çalışma izinlerinden farklı olarak sosyal güvenlik ile ilgili değerlendirmeler doğrudan istihdam edilen ve geçici görevle gönderilen yabancılar için farklılıklar arz etmektedir. Zira, yabancılar da 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4/1-a maddesi kapsamında sigortalı sayıldığı için esasen doğrudan Türkiye'de işverenlerce istihdam edilen yabancıların Türk vatandaşlarından bir farkı bulunmamaktadır. İkili sosyal güvenlik anlaşmaları da bu bağlamda herhangi bir farklılık getirmemektedir ve doğrudan istihdam edilen yabancılar tüm sigorta kollarına tabi olacaktır. Sosyal güvenlik konusunda dikkat çekici husus geçici görevle gönderilen kişilerle ilgili olarak ortaya çıkmaktadır. 5510 sayılı Kanun'un 6/e maddesinde yabancı bir ülkede kuruluş herhangi bir kuruluş tarafından ve o kuruluş adına ve hesabına Türkiye'ye bir iş için gönderilen ve yabancı ülkede sosyal sigortaya tâbi olduğunu belgeleyen kişilerin Türkiye'de sigortalı sayılmayacağı ifade edilmiştir.

İlk bakışta bu ifade, doğrudan istihdam edilen yabancı kişi ile geçici görevle Türkiye'ye gelen yabancı kişi arasında temel bir farklılığı ortaya koyuyor gibi gözükmemektedir. Her ne kadar geçici görevle gönderilen kişiler kendi ülkelerinde sosyal güvenlik kapsamında bulunmaları halinde Türkiye'de kapsam dışında bırakılıyor da olsalar bu ifade, kişinin çalıştığı ülkenin sosyal güvenlik sistemine tabi olmasına yönelik genel prensibe de bütünüyle aykırılık teşkil eder. Aynı maddenin son bendinde ise maddenin uygulanmasına yönelik usul ve esasların belirlenmesi için Sosyal

“Türkiye’nin hâlihazırda 25 ülke ile imzalamış olduğu sosyal güvenlik sözleşmeleri bulunmaktadır.”

Güvenlik Kurumu Başkanlığı’na yönetmelik çıkarma yetkisi verilmiştir. Bu yetkiye istinaden Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Söz konusu yönetmeliğin değiştirilmesine yönelik olarak çıkarılan son bir yönetmelik ile ülkemizle arasında sosyal güvenlik sözleşmesi bulunmayan ülkelerde kurulu herhangi bir kuruluş tarafından ve o kuruluş adına ve hesabına Türkiye’ye bir iş için en fazla 3 ay süreyle gönderilen ve o ülkede sosyal sigortaya tabi olduğunu belgeleyen kişilerin sigortalı sayılmayacakları ifade edilmiştir. Dolayısıyla yukarıda değinilen ve kişinin fiilen çalıştığı ülkenin sosyal güvenlik sistemine tabi olmasına yönelik genel prensiple çelişen ve doğrudan istihdam edilenlere kıyasla bütünüyle farklılaştıran düzenleme sadece 3 ay süre ile sınırlandırılmıştır.

2 Mart 2011 tarihinde yapılan bu değişikliği takiben 3 aylık sürenin ne şekilde uygulanacağına dair belirlemeleri ise Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından 31 Mayıs 2011 tarihinde yayınlanan 2011/43 sayılı genelgede görebilmek mümkündür. 2 Mart 2011 tarihinden önce sosyal güvenlik sözleşmesi bulunmayan bir ülkeden Türkiye’ye gelen kişiler, bu tarihe kadar Türkiye’de sigortalı sayılmamıştır. Yine bu tarihten başlayarak 3 ay süresince sigortalı sayılmama hali devam etmiştir.

3 Haziran 2011 tarihinden itibaren ise kişi Türkiye’de sigortalı sayılmaya başlanmıştır; bu anlamda en geç 2 Haziran 2011 tarihine kadar da işverenler tarafından işe girişinin yapılmış olması gerekmektedir. Bu anlamda

sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelere gelen kişilerle ilgili olarak işe giriş uygulamalarının işverenlerce bir kez daha kontrol edilmesi ve risk değerlendirmelerinin yapılması yerinde olacaktır.

Söz konusu 3 aylık düzenleme daha evvel de değinildiği üzere sosyal güvenlik sözleşmesi bulunmayan ülkelere geçici görevle gelen kişileri ilgilendirmektedir. Sosyal güvenlik sözleşmelerinin bulunduğu ülkelere gelen kişilerle ilgili olarak ise ilgili sosyal güvenlik sözleşmelerinde yer alan hükümlerin dikkate alınması gerekecektir.

Türkiye’nin hâlihazırda 25 ülke ile imzalamış olduğu sosyal güvenlik sözleşmeleri bulunmaktadır. Bu sözleşmeler, kişinin ilgili ülkede kurulu bir kuruluş tarafından belirli bir işin icrası amacıyla geçici olarak Türkiye’ye gönderilmesi durumunda, yine sözleşmede belirlenen belli bir süre zarfında, ki bu süre en az 1 yıl olmaktadır, kendi ülkesinde çalışıyormuş gibi iş merkezinin bulunduğu ülkenin mevzuatına tabi olmasına imkan tanımaktadır. Dolayısıyla getirilen 3 aylık muafiyet bu ülkelere gelen kişiler açısından bir anlam ifade etmemektedir. Söz konusu sözleşmelerde muafiyet sürelerine ilaveten uzatılabilecek süre ile ilgili olarak da belirlemeler yapılabilmektedir; dolayısıyla kişinin geçici görev süresine bağlı olarak tamamen kendi ülkesinin mevzuatına tabi kalması ve Türkiye’de sigortalı sayılmaması da mümkün olabilecektir.

Süre bitimiyle birlikte kişi Türkiye’de sigortalı hale geleceğinden işverenler

tarafından da işe giriş ile ilgili bildirim yükümlülüklerinin en geç bu sürenin bitiminden bir gün öncesine kadar yerine getirilmesi gerekecektir. Bu bilgiler ışığında işverenlerin sözleşmeli ülkelere gelen kişiler için ilgili ülkenin sosyal güvenlik makamları tarafından hazırlanan ve kişinin sosyal güvenlik kapsamında olduğunu ifade eden belgelerin temini ve buradaki tarihlerin takibi önem arz etmektedir; aksi durumda ceza uygulamaları ile karşılaşılması söz konusu olabilecektir.

Daha fazla bilgi için:

Eray Büyüksekan

Vergi, Direktör

Tel: +90 212 317 74 50

e-posta: ebuyuksekan@kpmg.com

Daha fazla bilgi için:

Beyza Göktürk

Vergi - Paralegal Hizmetleri, Müdür

Tel: +90 212 317 74 50

e-posta: bgokturk@kpmg.com

Grup Şirketlerinden Yapılan İthalatta Gümrük Kıymetinin Önemi

İbrahim Öztürk

Dünya ticaretinin yaklaşık %70'lik kısmı ilişkili firmalar arasında gerçekleşmektedir. İlişkili firmalar arasında sınır ötesi bir satış söz konusu olduğunda, ithalatçılar, gelir vergisi bakımından transfer fiyatlaması, ithalat vergileri bakımından gümrük mevzuatı hükümlerine uygun hareket etme zorunluluğu altındadır. Gümrük İdaresi ve Vergi İdaresi aynı ortak amacı paylaşır: grup şirketleri arasındaki ilişki, eşyanın satış bedelini etkilememelidir.

Bu ortak amaca yönelten kaygıları ise farklıdır; Gümrük İdaresi'nin temel kaygısı, ithal eşyasının gümrük kıymeti düşük gösterilerek ithalat vergilerinden kaçınılması, Vergi İdaresinin temel kaygısı ise ithal eşyasının gümrük kıymeti yüksek gösterilerek hem örtülü kazanç transferi yapılması hem de kurumlar vergisi matrahının azaltılmasıdır.

Grup şirketleri arasındaki satış kıymetiyle ilgili olarak; vergi mevzuatı bakımından, yaygın olarak uygulanan ve gümrük mevzuatına nazaran daha düzenli kuralları olan, "arm's length" prensibinden; bu

prensibin gümrük mevzuatındaki karşılığı olarak ise satışa ilişkin koşullardan bahsedebiliriz.

Ülkemiz de dâhil olmak üzere Dünya Ticaret Örgütü'ne üye 150'den fazla ülke, GATT (Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması) VII. maddesinin uygulanmasına ilişkin anlaşma (GATT Kıymet Anlaşması) hükümleri çerçevesinde ithal eşyasının gümrük kıymetini belirler. Buna göre gümrük kıymeti belirlenirken uygulanacak ilk ve temel yöntem "satış bedeli" yöntemidir¹.

Bu yöntemle göre ithal eşyasının gümrük kıymeti " fiilen ödenen veya ödenecek fiyattır".

Satış bedelinin gümrük kıymeti olarak kabul edilmesi için alıcı ve satıcı arasında ilişki bulunmamalı, ilişkinin varlığı durumundaysa, satış bedeli, gümrük kıymeti olarak kabul edilebilir olmalıdır.

Böyle bir durumda; "satışa ilişkin koşullar" incelenerek, bu ilişkinin fiyatı etkilemediği belirlenirse, satış bedeli kabul edilir.

¹ İthal eşyasının gümrük kıymeti çok büyük çoğunlukla satış bedeli yöntemine göre belirlenir. Bu yöntemle göre ithal eşyasının gümrük kıymeti belirlenemiyorsa, aşağıdaki yöntemlerin sırasıyla uygulanmasıyla belirlenir. Bu yöntemlerden hesaplanmış kıymet yöntemi ve indirgeme yönteminin sırası değiştirilebilir. a) Aynı eşyanın satış bedeli yöntemi, b) Benzer eşyanın satış bedeli yöntemi, c) Hesaplanmış kıymet yöntemi, d) İndirgeme yöntemi.

Dünya Ticaret Örgütü'ne üye ülkelerin çoğu - ve bu arada ülkemiz – GATT Kıymet Anlaşması'nın bu belirsiz hükümlerini kendi mevzuatlarına (çoğu durumda kelimesi kelimesine çeviri yoluyla) almış, analitik ve ölçülebilir prensipler belirleyerek daha anlaşılır ve uygulanabilir hükümler getirmemiştir. Türk gümrük mevzuatı da genel itibariyle, GATT kıymet anlaşmasının bu hükümlerini yansıtmaktadır.

Alıcı ve satıcı arasında ilişki bulunup bulunmadığının belirlenmesi bakımından, gümrük mevzuatı, vergi mevzuatına nazaran (genel itibariyle) daha geniş bir çerçeve çizmiştir². Bu anlamda, transfer fiyatlaması bakımından ilişki bulunmadığı varsayıldığı durumlarda, gümrük mevzuatı bakımından ilişkinin varlığından bahsetmek mümkündür.

İşlemler	Maliyet	Transfer Fiyatı	Kâr	Gümrük Vergisi Oranı	Gümrük Vergisi
A eşyasının ithalatı	100	120	20	20	24
B eşyasının ithalatı	100	130	30	10	13
C eşyasının ithalatı	100	200	100	5	10
Toplam	300	450	150		47

İşlemler	Maliyet	Transfer Fiyatı	Kâr	Gümrük Vergisi Oranı	Gümrük Vergisi
A eşyasının ithalatı	100	200	100	20	40
B eşyasının ithalatı	100	130	30	10	13
C eşyasının ithalatı	100	120	120	5	6
Toplam	300	450	150		59

² Gümrük Mevzuatı bakımından ilişkinin varlığı şu durumlarda kabul edilir: a) Birbirlerinin memuru veya idarecileri olmaları, b) Birbirlerinin yasal ortakları olmaları, c) İşçi ve işveren ilişkisi içinde bulunmaları, ç) Her iki firmanın oy hakkı veren hisse senedi veya sermaye paylarının en az %5'i doğrudan veya dolaylı olarak aynı kişilere ait olması veya bu kişilerin kontrolü altında veya elinde bulunması, d) Birinin diğerini dolaylı veya dolaysız olarak kontrol etmesi, e) Her ikisinin de doğrudan veya dolaylı olarak bir üçüncü kişi tarafından kontrol edilmesi, f) Her ikisinin birlikte, bir üçüncü kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak kontrol etmesi, g) Aynı ailenin üyeleri olmaları.

Transfer fiyatlarının, gümrük mevzuatınca kabul edilmemesinin en önemli nedeni gümrük idaresinin her ithalat itibarıyla kıymeti sorgulamasıdır. Daha açık bir ifadeyle, transfer fiyatlaması bakımından yıllık bazda belirleme yapılırken, gümrük mevzuatı bakımından her bir ithalat (hatta bir ithalat beyannamesindeki her bir kalem) diğer işlemlerden bağımsız olarak kendi içinde değerlendirilir. Bir ithalata (ya da bir kaleme) ilişkin eksik veya fazla, diğer kalemin fazla veya eksikliğiyle dengelenemez. Global Trade and Customs Journal'da yer alan bir örnekten esinlenerek bu husus daha iyi açıklanabilir³. İlk olarak yan taraftaki tabloyu örnek alalım. Grup şirketleri arasındaki satışta, uygulanan transfer fiyatlarıyla %50'lik kâr oluşmuştur.

Şimdi kâr aynı kalacak şekilde yalnızca transfer fiyatlarını değiştirelim. Tabloda görüldüğü gibi kâr aynı kalmış ancak, toplam gümrük vergisinde 12 TL'lik artış meydana gelmiştir.

Tablodaki örnekten görüleceği gibi, transfer fiyatlaması yoluyla belirlenen kârlılıkta bir değişiklik olmasa da, her bir işlemin ayrı olarak değerlendirildiği gümrük mevzuatı açısından uygulanacak gümrük vergisinde değişiklik oluşmuştur. Gümrük İdaresi, Vergi İdaresi'nde olduğu gibi, ithalattan sonra şirketlerin evrak ve kayıtlarını incelemek suretiyle, gümrük mevzuatının doğru uygulanıp uygulanmadığını denetler (sonradan kontrol denetimlerinde olduğu gibi). Bu denetimler sırasında, transfer fiyatlaması politikaları çerçevesinde ilişkili kişiler arasındaki işlemlerde belirlenen transfer fiyatlarının, gümrük mevzuatı tarafından kabul edilebilirliği de sorgulanır.

Gümrük denetim elemanlarının bu sorgulamalarını, bilgi ve belgelerle karşılayamayan ithalatçılar, kendilerini "kıymet araştırması" sürecinin ortasında bulur: Gümrük İdaresi ithalatçıdan, ihracatçıdan, ihracatçı ülke gümrük idaresinden ve diğer kaynaklardan bilgi/belge talebinde bulunarak ithal eşyasının

gümrük kıymetinin kabul edilebilirliğini araştırır. Araştırma sonucunda ithal mallarına ek vergi ve para cezası uygulanan ithalatçılar, nerede yanlış yaptıklarını anlayamadan, geçmiş ithalatlarını da kapsayan derinleştirilmiş bir gümrük denetimiyle karşı karşıya gelir. Transfer fiyatlaması politikalarıyla belirlenen ithal eşyasının gümrük kıymetinin, Gümrük İdaresi'nce kabul edilmemesiyle oluşan uyumsuzluk, ithalat sonrası denetimlerde ortaya çıkabileceği gibi ithalat sırasında da ortaya çıkabilir.

Çoğu ülke gümrük mevzuatı gibi Türk gümrük mevzuatı, şirketlerin, ithal eşyasını satan yurtdışı şirketle ilişki olup olmadığını beyan etmelerini ister. Bu beyan, Gümrük İdare'lerine, ilişkili kişiler arasında ortaya çıkabilecek gümrük mevzuatını ihlal eder nitelikte muhtemel durumları belirleme imkânı sağlar (ülkemizde kullanılan form Gümrük Yönetmeliğinin Ek-16 da yer alan "İthal Eşyasına Ait Kıymet Bildirim Formu"dur).

Uyumsuzluğun hangi aşamada ortaya çıktığından bağımsız olarak, Gümrük İdaresi'nin muhtemel kıymet araştırmalarına karşı alınabilecek en uygun önlem, transfer fiyatlarının gümrük mevzuatının ilişkili kişiler arasındaki satışa ilişkin belirlediği kuralları karşılaması yönünde çalışma yapılmış olması ve bu çalışmanın belgelerle kanıtlanabilir olmasıdır. Gümrük İdaresi'nin, grup şirketleri arasındaki bir satışta transfer fiyatını "satış bedeli" yöntemine göre gümrük kıymeti olarak kabul etmemesi, öngörülmemiş ciddi sonuçlar doğurabilir.

İthalatçı, satış bedeli yönteminin kabul edilebilirliği kanıtlamak zorunda kalabileceği gibi, bunu yapamaması durumunda alternatif diğer yöntemleri uygulama mecburiyetiyle karşı karşıya kalabilir. Bu da şirketler açısından operasyonel ve mali yüklerin artması anlamına gelir. Dolayısıyla, ithalatçılar transfer fiyatlaması politikalarını oluştururken vergi ve gümrük boyutlarını birlikte değerlendirerek, her ikisiyle uyumlu bir yöntem belirlemelidir.

Daha fazla bilgi için:

İbrahim Öztürk

Vergi Hizmetleri

Kıdemli Müdür,

Tel: +90 212 317 74 00

e-posta: ibrahimozturk@kpmg.com

Değişen Pazarda Fırsatların Tanımlanması

Sedat Kesik

KPMG Türkiye Birleşme ve Satın Alma Raporu, yerli ve yabancı üst düzey şirket yöneticileri, özel girişim sermayesi fon yöneticileri, yatırım bankacıları ve hukuk danışmanlarının 2011 yılı ve sonrasında şirket birleşme ve satın alma işlemlerine yönelik beklentilerine ve yatırımcılar tarafından hangi sektörlerin hedef alınacağına dikkat çekmektedir.

1923 ile 2005 yılları arasında neredeyse yok denecek kadar düşük düzeylerde seyreden şirket birleşme ve satın alma işlemleri, 2005 yılında Devlet tarafından büyük ölçekli kamu iktisadi teşebbüslerinin özelleştirme programına alınması ve özelleştirme ihalelerinin gerçekleştirilmeye başlanmasıyla birlikte önemli bir ivme kazandı. 2005 ile 2010 yılları arasında Türkiye’de 581 adet birleşme ve satın alma işlemi gerçekleşmiş olup, bu işlemlerin toplam değeri 84.2 milyar Euro rakamına ulaşmıştır.

“2010 yılının son çeyreğinde Mergermarket ile beraber gerçekleştirdiğimiz ve 50 kadar yerli ve yabancı Üst Düzey Yöneticinin, Yatırım Bankacılarının ve Fon Yöneticilerin katıldığı şirket birleşme ve satın alma beklenti anketi sonuçlarına göre, 2005-2010 yılında rekor seviyelere ulaşan birleşme ve satın alma işlemlerinin 2011 yılında da benzer bir trend izleyeceği beklenmektedir.”

Araştırmaya katılanların %43’ü gerçekleşmesi beklenen işlemlerin ortalama büyüklüğünün 50 ile 100 milyon Euro arasında olacağını öngörmektedirler. Araştırmada öne çıkan diğer bir sonuçta katılımcıların yüzde 86’sının 2011 yılı içerisinde gerçekleşmesi beklenen işlemlerin hem hacimsel hem de değersel olarak artacağını öngörmesidir. Bu beklentinin arkasında dinamikleri kısaca özetlemek gerekirse;

- Türkiye’nin demografik yapısı ve bunun getirdiği avantajlar,
- Yüksek oranlı ekonomik büyüme ve bunun kişi başı gayrisafi milli hasıla üzerindeki pozitif etkisi. (Özellikle Avrupalı ve Amerikalı yatırımcılar için bu potansiyel Türkiye’de yüksek oranlarda büyüyen sektörlerde yatırım yapmalarında önemli rol oynadığını gözlemlemekteyiz.)
- Avrupa ile Asya arasında yer almasının getirdiği lojistik avantajlar. Özellikle Asya ve Orta Doğu Ülkelerinden gelen yatırımcılar için Türkiye Avrupa pazarına

ulaşmak için önemli bir köprü görevi görmektedir,

- Finansal piyasaların düzelmesiyle beraber Özel Girişim Sermaye Şirketlerinin tekrar şirket satın alma işlemlerine başlaması,

- Büyük ölçekli Enerji Özelleştirmeleri,

Hedef Sektörler

Ankete katılan yabancı yatırımcıların yüzde 84’ü enerji sektöründeki varlıkları ve şirketleri satın almak isteyeceklerini belirtmişlerdir. Enerji sektörünü, yüzde 44 ile Sağlık ve yüzde 40 ile Perakende sektörleri takip etmektedir. Yakın zamanda yabancıların gerçekleştirdiği ilgili sektörlerdeki işlemlere bakıldığında ise ön plana çıkan işlemler arasında;

- OMV AG’nin Petrol Ofisi’ndeki kalan hissesi 539 milyon Euro’ya satın alması,
  - Kanada menşeli TransAtlantic Petroleum Corporation’ın Amity Oil şirketinin 77 milyon Euro’ya satın alması,
  - Diageo’nun Mey İçki’yi 1.5 milyar Euro bedelle Amerikalı Özel Girişim Sermayesi Fonu TPG ve Türkiyeli Özel Girişim Sermayesi Fonu Actera’dan satın alması
- Beklenti anketine katılan yerli yatırımcıların yüzde 84’ü ise perakende sektöründeki varlıkları ve şirketleri satın almak isteyeceklerini belirtmişlerdir.

Perakende sektörünü yüzde 56 ile Sağlık, yüzde 34 ile Turizm ve Yüzde 32 ile enerji sektörü takip etmektedir. Yerli yatırımcıların bu sektörlerde yaptıkları satın alma işlemlerine baktığımız zaman, aşağıdaki işlemler ön plana çıkmaktadır:

- Ülker Grubu’nun Şok Marketler Zincirini satın alması,
- Enerji Dağıtım Özelleştirmeleri İhalelerinin tamamının yerli yatırımcılar tarafından kazanılması

2011 yılındaki satın alma işlemlerinde değersel olarak artış beklense de katılımcıların %43’ü gerçekleşecek işlemlerin 50 ile 100 milyon Euro aralığında olmasını bekliyorlar. İşlemlerin bu aralıkta olacağını beklenmesinin arkasında yatan en önemli etken, Türkiye’deki yerleşik şirketlerin yüzde 90’ından fazlasının küçük ve orta

büyükölçekteki şirketlerden oluşmasıdır. Her ne kadar gerçekleşecek işlemlerin yukarıda bahsi geçen aralıkta olması beklenmesine rağmen, değeri 500 milyon Euro’dan büyük olabilecek muhtelif işlemlerinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

Buna örnek olarak BBVA’nın Türkiye Garanti Bankası’nın yüzde 25’lik hissesini satın alması ve Haziran sonunda başlaması beklenen Enerji Üretim Özelleştirmeleri gösterilebilir.

Zorluk Alanları

Katılımcıların yüzde 27’si regülasyonların şirket birleşme ve satın alma işlemlerinin hacmini etkileyebilecek en önemli etken olduğunu belirtmişlerdir. Diğer taraftan, katılımcıların yüzde 60’sı regülasyonların her geçen gün şirket birleşme ve satın alma işlemlerini pozitif yönde etkileyecek şekilde değişimlere uğradıklarını ayrıca belirtmişlerdir. Özellikle, Türk Ticaret Kanunu’nun Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde kabul edilerek 2012 yılından itibaren yürürlüğe girecek olmasından katılımcıların yüzde 92’si memnun olduklarını ve bu değişimin şirket birleşme ve satın alma işlemleri üzerinde son derece olumlu etki yapacağını belirtmişlerdir.

Regülasyonlara ek olarak, katılımcıların yüzde 23’ü şirket değerlemelerindeki farklardan dolayı doğabilecek olası anlaşmazlıkların, 2011 için beklenen şirket birleşme ve satın alma işlemleri hacmini etkileyebileceğini belirtmişlerdir. Özellikle, yerli ve yabancı katılımcılar, yatırımcılar ile hedef şirket sahiplerinin satın alma bedeli beklentileri arasında sıklıkla farklılıklar olduğunu, bu nedenle satın alma işlemlerinin ve müzakere süreçlerinin normalden fazla sürmesine ya da iptal edilmesine neden olduğu belirtmektedirler. Araştırmanın tamamına ve ankete ilgili diğer bulgulara KPMG Türkiye web sayfasından, (www.kpmg.com.tr) ana sayfa üzerinde yer alan link üzerinden ulaşabilirsiniz.

Daha fazla bilgi için:

Sedat Kesik

Yatırım Danışmanı,

Kıdemli Müdür

Tel: +90 212 317 74 00

e-posta: skesik@kpmg.com

Riskinizi Kontrol Edin

**Yeni Piyasa Koşulları
ve 2012**

2011'in ikinci yarısında şirketler ve finansal kurumlar için risk - kazanç parametrelerinin önlemi almayan ve erken uyarı sistemleri kurgulamayan oyuncular olumsuz etkileyeceğini vurgulamak istiyoruz. Risk ve kazancın çok dikkat gerektiren ve (aşırı) optimist beklentilerin beslediği iyimserlik duygusu altında kontrol altına alınması güç olan bir ikili olduğu unutulmamalıdır.

Murat Konuklar

Özellikle ikinci yarıyda hem döviz kuru hem de faiz üzerindeki hareketin gelişmekte olan ülkeler aleyhine artabileceğinin göz önünde bulundurulmasını ısrarla belirtiyoruz. Peki bu öngörülerin piyasa dinamikleri ile uyumlu çıkması durumunda taşımakta olduğunuz pozisyonların (exposure volume)

- hangi vade dilimleri için
- ne yönde
- hangi şiddette
- hangi pozisyon kırılımları için (exposure breakdown)

nasıl etkileneceği dikkate alarak olası net ve güçlü bir arka plan aksiyon planlarınızı şimdiden oluşturuyor musunuz?

Bu çalışmalar için mutlak olarak ileri düzey bir istatistik çalışmadan önce basit ve anlaşılır bir aksiyon planı ileride doğması muhtemel birçok darboğazın üstesinden gelmesine imkan tanıyacağını ısrarla belirtelim. Risk parametrelerinin olumsuz etkileşimlerinden finansal yapının ve ödeme kabiliyetinin zarar görmesini önleyecek / azaltacak bir erken uyarı sisteminin şirketin öncelikle finansal planlama ve üretim – operasyon iş kollarının tüm iletişim mekanizmalarına entegre olması şarttır.

Değişen Koşullar

2007'den bu yana gerileyen enflasyon dinamiklerinin artık başta global bazda ve Türkiye'de artış trendini besleyen faktörlerin güçlenmesinin ikincil etkileri olacak. Hem piyasa dinamikleri hem de ekonomi yönetimi tarafında getireceği yaptırım/politika değişikliklerinin, 2011-2012 döneminde sektörler bazında etkilerinin güçlü olarak hissedileceği bir dönemin içindeyiz. Özellikle faiz dinamiklerinin artık gerçekleri daha rasyonel olarak fiyatlaması, ekonomi yönetiminin cari açığı frenleyeceğini öngördüğü birtakım orta derecede palyatif kararlar, başta finansal kurumlar ve şirketler için

daha yüksek fonlama ve finansman maliyetlerine işaret ediyor.

Faizin alt yapısını oluşturan yasal maliyet bileşenleri ve zorunlu karşılıkların transmisyon mekanizması yoluyla efektif talebi daraltıcı etkilerini görmenin maliyeti sektörler bazında birincil ve ikincil etkiler ile kendisini gösterecek. Cari açıktaki öngörülen gerilemenin uzun dönemli stabil bir yapıya kavuşabilmesi için etkin bir ekonomi politikasının ve kur politikasının üretim tabanlı olarak gündeme alınması gerektiği kanısındayız.

Piyasa mekanizması içerisinde geçici dengesini bulmaya çalışan döviz kuru ve faizin rekabetçi bir yeni denge noktasına gelmesi için beklentilerin önceden daha iyi yönetilmesi ön plana alınmalıdır. Aşırı iyimserlik ve pozitif beklentilerin moralleri yüksek tutmaya olan katkısı yadsınamaz. Ancak bu öngörülerin hem makro bazda hem de mikro bazda finansal kurumlar ve şirketler için etkin olarak güncellenmesi ve analiz edilmesi gerekliliğini, uygulamada erken uyarı sistemi ile perçinlenmesi gerektiğini vurguluyoruz.

Sektörler bazında izlenmesi gereken erken uyarı sistemlerinin farklı dokularda ve parametrelerde oluşması nedeniyle, öncelikli olarak sağlam, güvenilir ve en yüksek güven aralığında çalışan tutarlı unsurların seçilmesi ve izlenmesi gerekecektir. Bu yapı altında bir bilgi bombardımanı basıncı ile korelasyonu ve tutarlılığı yüksek olan değişkenlerden oluşan bir tahmin modeli öngörü ve stratejilerin desteklenmesi önemlidir.

Daha fazla bilgi için:

Murat Kouklar

*İş Geliştirme ve Pazarlama Bölümü,
Kıdemli Müdür*

Tel: +90 212 317 74 00

e-posta: mkonuklar@kpmg.com

Yatırım teşvik mevzuatında yapılan son değişikliklerden Haberdar mısınız?

Aslı M. Gülseren

Hatırlayacağınız üzere, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı 2006/10921 yürürlükten kaldırılarak, 16 Temmuz 2009 tarihinden itibaren 2009/15199 sayılı arar yürürlüğe girmişti. Yeni Karar, 2006/10921 sayılı Karar'da yer alan teşviklere ilave bir takım yeni teşvikler getirmişti.

Yakın zamanda, 2009/15199 sayılı kararda değişiklik yapan 2010/1166 ve 2011/1597 sayılı Karar ve ilgili tebliğ yayımlanmış ve mevzuata, bu yazımızda inceleyeceğimiz bir takım değişiklikler veya eklemeler yapılmıştır.

Ancak, bu değişikliklere değinmeden önce "yatırım" ve yatırım unsurlarının tanımlanmasında fayda olduğunu düşünerek aşağıda bu konuyu biraz irdeleyelim. Yatırım, mal ya da hizmet üretmek üzere kurulan sabit tesisler

ve işletme girdilerinin bütünü olarak tanımlanabilir. Yatırımları kabaca, altyapı yatırımları (demiryolu, karayolu, liman, enerji, vb.), sanayi yatırımları (fabrika, bina, vb.), hizmet yatırımları (okul, hastane, otel, vb.) ve stok yatırımları olarak sınıflayabiliriz.

Yatırım teşvik mevzuatı altında yatırım türleri; komple yeni yatırım, tevsi (kapasite artırımı), modernizasyon, yenileme, kalite düzeltme, darboğaz giderme, tamamlama, entegrasyon ve ürün çeşitlendirmesi olarak tanımlanmıştır.

Yatırım teşvik mevzuatı kapsamında bu yatırımlardan, aynı anda bir veya bir kaçını yapmak mümkündür. Yatırımın yapılabiliğini irdeleyen detaylı rapor olarak tanımlamak mümkündür. Bu rapor asgari olarak pazar etüdü, plan ve programlama ilişkileri, yatırımın

teknolojisi, yatırım ve işletme dönemi analizleri, yatırım tutarı (sabit + işletme sermayesi), gelir gider tabloları ve fon akışı, yatırımın değerlendirilmesi ve IRR/NPV/SWOT, vb. analizleri ortaya koymalıdır.

İlgili Kararların ve söz konusu yatırım teşviklerinin çıkarılma amaçları; Kalkınma Planları ve Yıllık Programlarda öngörülen hedefler ile uluslararası anlaşmalara uygun olarak, tasarrufları katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirmek; üretimi ve istihdamı artırmak; yatırım eğiliminin devamlılığını ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak; uluslararası rekabet gücünü artıracak teknoloji ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımları özendirme; doğrudan yabancı yatırımları artırmak; bölgesel gelişmişlik farklılıklarını gidermek; çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemektir.

Teşvik bölgeleri, sosyoekonomik gelişmişlik seviyesine göre, istatistikî bölge birimleri sınıflandırılması (İBBS) düzey 2 ölçeğinde 2002/4720 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmiştir. İBBS Düzey 2 seviyesindeki 26 alt bölge, Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi (SEGE) kullanılmak suretiyle gruplandırılarak teşvikler açısından 4 bölge oluşturulmuştur. Gelişmişlik düzeyinin ölçümünde Devlet Planlama Teşkilatı'nın baz aldığı temel göstergeler; belirlenen bölgenin nüfusu, Gayrisafi Milli Hasıla (GSMH) içindeki payı, bölge bazında GSMH, şehirleşme ve okuryazar oranları ve eğitim düzeyi olarak belirlenmiştir.

1. Bölgede, ağırlıklı olarak motorlu kara taşıtları ve yan sanayi, elektronik, ilaç, makine imalat ve tıbbi, hassas ve optik alet yatırımları gibi yüksek teknoloji gerektiren yatırımlar teşvik edilmekle beraber 2. Bölgede, nispeten teknoloji yoğun sektörler desteklenmektedir. Bu çerçevede; ağırlıklı olarak, makine imalat, akıllı çok fonksiyonlu tekstil, metalik olmayan mineral ürünler (cam, seramik, karo, yalıtım malzemeleri vb) kağıt, gıda ve içecek imalatı sektörleri teşvik edilmektedir. 3. ve 4. Bölgeleri oluşturan doğu ve güneydoğu bölgelerinde, tarım ve tarıma dayalı imalat sanayi, hazır giyim, deri, plastik, kauçuk, metal eşya gibi emek yoğun sektörlerin yanı sıra turizm, sağlık ve eğitim yatırımları da teşvik edilmektedir.

Türkiye’de yeni Yatırım Teşvik mevzuatı kapsamında sağlanan teşvikler nelerdir ve hangi yatırımlara sağlanmaktadır?

Yatırımların bu karar kapsamındaki desteklerden faydalanabilmesi için makro-ekonomik programlar, arz-talep dengesi, sektörel, mali ve teknik değerlendirmeler çerçevesinde projenin uygun görülmesi ve teşvik belgesi düzenlenmesi gerekmektedir.

Ancak unutulmamalıdır ki, Devletimiz sağlanan vergi teşvikleri için herhangi bir nakit destek sağlamamakla birlikte doğacak vergi alacaklarından vazgeçmek suretiyle yatırımcılara bu teşvikleri sağlamaktadır:

- İndirimli kurumlar vergisi uygulaması (Tüm bölgeler ve büyük ölçekli yatırımlar)
- KDV istisnası (Yatırımları Teşvik belgesine bağlanan tüm yatırımlar)

- Gümrük vergisi muafiyeti (Yatırımları Teşvik belgesine bağlanan tüm yatırımlar)

- SSK primi işveren desteği (Tüm bölgeler ve büyük ölçekli yatırımlar)

- Faiz desteği (3. Ve 4. Bölgeler)

- Yatırım yeri tahsisi ((Tüm bölgeler ve büyük ölçekli yatırımlar)

2010/1166 ve 2011/1597 sayılı kararlar ile yapılan değişiklikler nelerdir?

2010/1166 sayılı karar ile mevcut 2009/15199 sayılı kararın eklerine bir takım yeni sektörler ile asgari yatırım tutarları ve kapasiteleri eklenmiştir. Bunun yanında teşvik edilmeyecek yatırımlara da bir takım eklemeler yapılmıştır.

Teşvik mevzuatındaki değişiklikler 2010/1166 sayılı Karar ile başlamış ancak asıl değişiklikler 2011/1579 sayılı karar ile beraber gelmiştir. Bu karar'la beraber:

- Mevzuata yeni tanımlar eklendi, 2006/10921 sayılı kararda yer alan ancak kaldırılan "KOBİ" tanımı tekrar eklendi.
- Maddi olmayan duran varlıkların sabit yatırım tutarı içindeki payı sınırlandırıldı.
- Gümrük vergisi muafiyeti uygulamasında bir takım sektörlerde makine teçhizat alımları konusunda sınırlama getirildi.
- Sigorta primi işveren hissesi desteği ve vergi indirimlerinin süresi uzatılmış ve sigorta primi işveren hissesi desteğine bölge bazında bir takım oran sınırlamaları getirilmekle beraber sosyal sigorta primi desteğine getirilen üst sınırı KOBİ'ler için artı 5 puan olarak belirlendi.
- Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu'nu içinde bulunduran konularda bankalar da tamamlama vizesi sürecine dahil edildi.
- Hazine Müsteşarlığı'nın Kararın uygulanmasını teminen yetkileri arttı.

da teşvik belgesine bağlanamayacağı konusu netleştirildi.

- Ve son olarak da 2009/15199 sayılı Karara göre daha önce düzenlenmiş teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımların, belgenin düzenlendiği tarihten itibaren, 2011/1597 veya 2010/1166 sayılı Kararın lehe gelen hükümlerinden yararlanabileceği belirtildi.

Ancak hatırlatmakta fayda var ki SSK işveren payı desteği ve indirimli vergi uygulaması ile ilgili değişiklikler, 1 Ocak 2011; diğer maddeler ise 14 Nisan 2011 tarihinden geçerli olmak üzere tebliğin yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Görüldüğü üzere, 2009/15199 sayılı kararda yapılan değişiklikler sonucunda bir yandan vergi indirimi ve SSK işveren payı desteklerinde süre uzatımına gidilmiş, KOBİ'lere sosyal sigorta prim desteği üst sınırına artı 5 puan eklenerek avantaj sağlanmış; vergi indirimi konusunda 31 Aralık 2011 tarihine kadar başlayan yatırımlar için uygulanacak yatırıma katkı oranları ve vergi indirim oranlarında, bölgesel yatırımlarda sırasıyla %50'den %120'ye ve %13'den %100'e; büyük ölçekli yatırımlarda ise yatırıma katkı oranlarında ve vergi indirim oranlarında sırasıyla %0'dan %44'e ve %13'den %100'e kadar artırım sağlanmıştır. Bunun yanında, bir takım teşviklere belli ölçüde sınırlamalar getirilmiş ve bölgesel teşviklerden faydalanmak üzere bu bölgelere yeni sektörler eklenmiş ve teşvik edilmeyen yatırımlara da bir takım eklemeler yapılmıştır.

Tüm bu değişiklikler sonucunda, halen uygulanmakta olan 2009/15199 sayılı kararın bazı tadilatlar yapılarak ve getirilen teşviklerin süresi uzatılarak uygulanmasına devam edildiği anlaşılmaktadır. Yatırım teşviklerinden yararlanmak isteyen veya bu konuda daha detaylı bilgi sahibi olmak isteyen müşterilerimize KPMG Türkiye Vergi hizmetleri departmanı olarak her türlü desteği vermeye hazırız

Daha fazla bilgi için:

Aslı Melek Gülseren

Vergi Hizmetleri,

Müdür

Tel: +90 212 317 74 50

e-posta: agulseren@kpmg.com

**Tüm dünyada kullanım alanı
giderek genişleyen Uluslararası
Finansal Raporlama Standartları
(UFRS), Türkiye'nin Avrupa
Birliği'ne uyum çalışmaları
sürecinde gündemdeki
önemli konulardan biri
olmuştur.**

UFRS Geliyor, Hazır mısınız?

Özay Ganer

Tüm dünyada kullanım alanı giderek genişleyen Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS), Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne uyum çalışmaları sürecinde gündemdeki önemli konulardan biri olmuştur. Muhasebe ve finansal raporlama konularında çok başlı uygulamaya son vermek amacıyla kurulan Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK), söz konusu standartları Türkçe'ye çevirmiş ve "Türkiye Muhasebe Standartları / Türkiye Finansal Raporlama Standartları" (TMS/TFRS) adı altında yayınlamıştır. Ülkemizde başta BDDK olmak üzere, SPK ve Hazine Müsteşarlığı kendi muhasebe yönetmeliklerini iptal ederek TMS/TFRS'leri zorunlu hale getirmişlerdir.

Ocak ayında kabul edilen yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) ise, ülkemizdeki uygulama birliğinin sağlanabilmesi için yasal bir düzenleme getirmiştir. Bilindiği gibi Ocak ayı içinde kabul edilen 6102 sayılı TTK, 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren halka açık olsun olmasın ülkedeki tüm işletmelere muhasebe ve finansal raporlama konularında, UFRS'ye uyumlu Türkiye Muhasebe Standartları'na uymaları mecburiyetini getirmiştir.

Bilindiği gibi UFRS merkezi Londra'da bulunan ve kar amacı gütmeyen bir özel sektör kuruluşu olan UFRS Vakfı bünyesindeki UFRS Kurulu tarafından yayınlanmaktadır. Vakfın amacı uygulama açısından dünya genelinde kabul görecektir kaliteli ve anlaşılır bir uluslararası finansal raporlama standartları seti geliştirmektedir.

Bu amaç doğrultusunda UFRS'nin zaman içinde tüm dünyada kullanım alanı giderek genişlemiştir. Bununla beraber UFRS'lere getirilen eleştirilerden biri de çok sayıda teknik kural içeren muhasebe standartları setinin tüm dünyada şirketlerin yaklaşık %95'ini oluşturan KOBİler tarafından uygulanması aşamasında yaşanan/ yaşanacak zorluklardır. KOBİlere yönelik söz konusu endişeleri gidermek ve uygulamada kolaylık sağlamak maksadıyla Uluslararası Muhasebe

Standartları Kurulu (UMSK) 2009 yılında KOBİ'lere özel bir uluslararası finansal raporlama standardı yayınlamıştır. Yayımlanan yeni standart tam set UFRS ile paralel olmakla birlikte, özel olarak KOBİ'lerin raporlama konusundaki ihtiyaçlarını karşılamak üzere hazırlanmış ayrı bir finansal raporlama standardı setidir. Söz konusu standart, mali tabloları hazırlayan ve bu tabloları kullanan tarafların ihtiyaçları göz önünde bulundurularak tam set UFRS'ye kıyasla önemli ölçüde basitleştirilmiştir. Standart TMSK tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir. Bu gelişme Türkiye'de KOBİ'lerin uluslararası standartlarda finansal raporlama yapmalarına önemli katkıda bulunacaktır. Standartın uygulanmasını kolaylaştırmak ve desteklemek amaçlarıyla UMSK tarafından hazırlanan ve eğitimcinin eğitiminde kullanılan doküman ve materyaller de yine TMSK tarafından Türkçe'ye çevrilerek kurulun web sitesinde yayımlanmıştır.

Standartın tanıtılması ve uygulama konusunda gerekli desteğin sağlanması amacıyla kurul tarafından dünyanın çeşitli ülkelerinde eğitimcinin eğitimi seminerleri düzenlenmektedir. Seminerler 2010 yılında yoğun bir biçimde devam etmiş ve özellikle gelişmekte olan ve yükselen ekonomilere sahip ülkeler hedeflenmiştir. Bu kapsamda ülkemizde de 2011 yılı Mart ayı içinde 3 günlük bir seminer düzenlenmiş ve standart detaylı olarak tanıtılmıştır. Eğitimcinin eğitimi seminerleri tüm dünyada Finlandiya, Tanzanya, Panama, Gambiya, Singapur, Kazakistan gibi birçok ülkede düzenlenmiş olup, söz konusu ülkelerin çeşitliliği UFRS'nin kullanım açısından yayıldığı geniş coğrafya konusunda da fikir vermektedir.

UMSK'nın KOBİler için UFRS'nin kullanımı konusunda getirdiği tek sınırlama halka açık şirketler ve finansal kuruluşların içindir. Bu kuruluşların KOBİler için yayımlanan standardı kullanmasına izin verilmemektedir. Bu sınırlamanın haricinde hangi işletmelerin KOBİ'ler için UFRS'yi uygulayacağı konusu ülkelerin kendi düzenlemelerine bağlı olacaktır. Dolayısıyla yeni TTK'nın 88.

Maddesi ile düzenlenen ve şirketlere gerek ticari defterlerini tutarken, gerek finansal tablolarını düzenlerken, Türkiye Muhasebe Standartlarına, kavramsal çerçevede yer alan muhasebe ilkelerine ve bunların ayrılmaz parçası olan yorumlara uyma zorunluluğu getiren hükümlere ilişkin diğer detaylar hazırlanmakta olan ikincil mevzuat ile düzenlenecektir.

UFRS'ye uygun mali tablolara sahip olmak Şirketlerin küresel ekonomi içinde rekabetçi bir konuma gelmelerine imkan sağlamakta ve şirketlerin mali tablolarını sunacakları ortak dili doğru bir biçimde öğrenmeleri bu açıdan da şirketler için sorumluluk doğurmaktadır. Kanunun yürürlük tarihinden önce işletmelerin UFRS mali tablo oluşturma sürecinde gerekli altyapıya sahip olabilmeleri için eğitim almaları önemli fayda sağlayacaktır. İşletmelerin aldıkları eğitimler sonucunda gerekli hazırlıkları yapmaları ve tespit ettikleri alanlarda tedbirlerini almaları bu sürecin en problemsiz şekilde atlatılması açısından önem taşımaktadır.

UFRS uygulamasına yönelik farklı kapsam ve sürelerde eğitim alternatifleri bulunmaktadır. Standartları kullanım amacına göre KOBİ'ler için UFRS ve tam set UFRS olarak ayırmak doğru olacaktır. Uygulamada, kamuya hesap verme zorunluluğu bulunan şirketlerin, KOBİler için UFRS'yi uygulamasına izin verilmediği için bu şirketlerin tam set UFRS'yi kullanmaları zorunludur. İhtiyaca göre tercih edilecek eğitim programları Şirketlerin mali tablolarını hazırlayan bölüm çalışanları ve mali tabloları doğru okumakla ilgilenen tüm taraflara hazırlık aşamasında yol gösterici olacaktır.

Daha fazla bilgi için:

Özay Ganer

*Eğitim Danışmanlık Hizmetleri,
Direktör*

Tel: +90 212 317 74 00

e-posta: oganer@kpmg.com

Şeffaf Toplum Şeffaf Gelecek

“Yolsuzluğun demokratik, sosyal ve ekonomik gelişimi engellemesinin önlenmesi.”

2008 yılında gönüllü çabalarla kurulan Şeffaflık Derneği ülkenin demokratik, sosyal ve ekonomik yönden gelişimi için toplumun tüm kesimlerinde şeffaflık, dürüstlük ve hesap verebilirlik ilkelerini hâkim kılama amacını taşır.

Dernek, ilkelerini gerçekleştirme faaliyetleri çerçevesinde, yolsuzluğu sosyal, ekonomik ve politik krizleri besleyen, hukukun üstünlüğü ve demokratik sistemin işleyişini engelleyen, rekabeti ve ekonomik gelişimi önleyen, doğal kaynakların doğru kullanımını

engelleyen ve insanları yoksulluk ve sefaletle sürükleyen bir olgu olarak görmektedir.

Şeffaflık Derneği, yolsuzluğun azaltılması yönündeki çalışmaları kapsamında kamu kesimi, iş dünyası, sendikalar, üniversiteler, meslek örgütleri ve sivil toplum örgütleri gibi konuyla ilgili tüm tarafları bir araya getirerek faaliyetlerinde bu çok aktörlü işbirliğini esas alır. Toplumsal yapıyı oluşturan ve/veya kamu gücünü elinde bulunduran tüm kişi ve kurumların açık, dürüst, hukuka uygun, etik, izlenebilir ve hesap verebilir şekilde

davranmasını talep eder ve kendisi de bu ilkeler çerçevesinde faaliyetlerini sürdürür.

**Uluslararası Şeffaflık Örgütü
(Transparency International)
ve Dünyada Şeffaflık Arayışları**

Şeffaflık Derneği, küresel düzeyde 90'dan fazla ülkede faaliyet gösteren Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün (Transparency International / TI) ilke ve amaçlarını paylaşır; Türkiye ülke kolu olarak yakın işbirliği içinde çalışır. Örgütün periyodik olarak yayınladığı

Yolsuzluk Algılama Endeksi (Corruption Perception Index-CPI), Rüşvet Verenler Endeksi (Bribe Payers Index-BPI) ve Küresel Yolsuzluk Raporu (Global Corruption Report-GCR) gibi uluslararası raporların hazırlanmasına katkı sağlar; söz konusu raporları yaygınlaştırır ve Türkiye kamuoyunun bilgisine sunar. Dernek, TI'nın hazırladığı Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Rüşvetle Mücadele Sözleşmesi Yıllık Raporları'na ve Avrupa Birliği İlerleme Raporlarına doğrudan görüş sağlar.

Ayrıca yurtiçi ve yurt dışındaki birçok kurum ve sivil toplum örgütüyle birlikte yolsuzluk hakkında farkındalığı artırmak, şeffaflık standartlarını geliştirmek, eğitimler vermek ve Türkiye'deki şeffaflığı ölçmek üzere şeffaflık barometresi ve şeffaflık veri tabanı oluşturmak gibi faaliyetler yapmayı planlamaktadır.

Şeffaflık Derneği yolsuzluğun temel ve sistemik nedenleri ile mücadele eder; faaliyetleri polise bir nitelik taşımaz. İsimleri deşifre etmez, yolsuzluk dosyaları açmaz, tek tek kişi, kurum ve olaylara odaklanmaz. Bunun yerine sivil inisiyatifin geliştirilmesi için gerekli mekanizma ve kuruluşların oluşturulması ile reformların gerçekleştirilmesi için çalışır.

Şeffaflık Derneği Projeleri

Şeffaflık Derneği faaliyetlerine iki önemli projeyle başlamış bulunmaktadır.

1. Avrupa Birliği uyum sürecine ilişkin olarak "Yolsuzlukla Mücadele Göstergeleri ve Ölçümü"ne ilişkin ilk proje; reform çalışmalarını yapmayı hedefleyen hükümet, uluslararası örgütler ve sivil toplum kuruluşları için yolsuzlukla mücadele temel göstergeleri belirlemek amacını taşımaktadır. Yolsuzlukla ilgili kapsamlı ve temel bir çalışmanın bulunmadığı ülkemizde söz konusu göstergelerin belirlenmesi yol gösterici nitelikte olacaktır.

2. "Şeffaflığa Çağrı Merkezi" adlı ikinci proje ise yolsuzlukla mücadele konusunda yoğunlaşan bir Merkez oluşturulmasını; toplumda usulsüzlük ve yolsuzluklara karşılaşılan bireylere hakları ve izlenecek yollar hakkında temel bilgileri vermeyi; bireylerin

sivil inisiyatif geliştirerek demokratik süreçlere katılmasını sağlama ve kamu kuruluşları ile sivil toplum arasında işbirliğini güçlendirme gibi hedefleri içermektedir. Buna ulaşmak için çağrı merkezi, e-posta ya da diğer yollardan Merkez'e başvuracak olan kişilere uzmanlar aracılığıyla yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Uluslararası Şeffaflık Örgütü (Transparency International) Hakkında

Uluslararası Şeffaflık Örgütü (Transparency International-TI), yolsuzluğun toplumlar üzerindeki yıkıcı etkisini sonlandırmak için insanları dünya çapında güçlü bir koalisyon içinde bir araya getiren, yolsuzlukla mücadeleye liderlik eden küresel bir sivil toplum örgütüdür. TI, yolsuzluktan arınmış bir dünyaya doğru değişimi yaratma amacını taşır.

Uluslararası Şeffaflık Örgütü, yolsuzluğun kaçınılmaz olduğu söylemine karşı çıkar ve yolsuzluk mağdurlarına umut verir. Örgüt 1993 yılındaki kuruluşundan bu yana, yolsuzlukla mücadele hareketine ivme kazandırarak tüm dünyada milyonların yaşamının iyileştirilmesinde yol gösterici olmuştur. TI, farkındalığı artırarak yolsuzluk karşısındaki tepkisizlik ve duyarsızlığı azaltmak ve yolsuzluğa dikkat çekmek için eylem üretir ve gerçekleştirir. Uluslararası Şeffaflık Örgütü, 90'dan fazla ülkede kurulmuş ülke kolları ile küresel bir ağ oluşturur. Bu ülke kolları, kendi alanlarında çeşitli yöntemler yoluyla yolsuzlukla mücadele ederler. Örgüt siyasette, kamu yönetiminde, ihale süreçlerinde ve iş dünyasında şeffaflığı teşvik etmek için kamu, sivil toplum, özel sektör ve medyadan ilgili aktörleri bir araya getirir. TI'nın ülke kolları ve paydaşları, yolsuzlukla mücadele reformlarının uygulanması için hükümetler nezdinde lobi faaliyetlerinde bulunur ve savunuculuk kampanyaları yürütür.

Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi ve Afrika Birliği Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi gibi iki önemli uluslararası antlaşmanın hazırlanmasında aktif rol oynayan az sayıdaki uluslararası kuruluştan biridir. Ayrıca OECD Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi'nin

oluşma sürecinde bilfiil yer almış ve bu sözleşmenin kaleme alınmasında birebir katkıda bulunmuştur. Bunların yanında, G8 ülkelerinin sivil toplum diyalog çalışması sırasında görüş aldığı sivil toplum kuruluşlarından biridir. Örgüt, kendi kuruluş aşamasında çok önemli bir rolü bulunan Dünya Bankası ile de hâlihazırda çeşitli projeler yürütmektedir. Uluslararası Şeffaflık Örgütü Yolsuzluk Algı Endeksi, Rüşvet Verenler Endeksi, Küresel Yolsuzluk Barometresi ve Küresel Yolsuzluk Raporu gibi araştırmalarla yerel ve küresel düzeyde yolsuzluğun büyüklük ve sıklığını gözler önüne sermektedir.

Uluslararası Şeffaflık Örgütü için Küresel Öncelikler

Kuruluşunu takiben 17. yılına Uluslararası Şeffaflık Örgütü, küresel mücadelesini geliştirmekte ve çeşitlendirmektedir. Bu mücadelede beş küresel öncelik belirlemiştir bulunmaktadır:

- Siyasal hayatta şeffaf, dürüst ve hesap verilebilir bir sistemin geliştirilmesi,
- Kamu ihalelerinde açıklık ve denetim ilkelerinin hâkim kılınarak yolsuzluğun önlenmesi,
- İş dünyasındaki şeffaflık standartlarının yükseltilmesi,
- Uluslararası Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmelerinin hazırlanması ve uygulanması,
- Yolsuzluğun demokratik, sosyal ve ekonomik gelişimi engellemesinin önlenmesi.

Yayınlarımız

Yayınlarımıza ulaşmak için lütfen kpmgundem@kpmg.com.tr adresine iletişim bilgileriniz ile birlikte mail atınız.

Yeni Türk Ticaret Kanunu - Dünya Değişiyor. Ya Siz?

KPMG Türkiye ve Bener Hukuk Bürosu'nun katkılarıyla hazırlanan "Yeni Türk Ticaret Kanunu-Dünya Değişiyor. Ya Siz?" kitabını Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun uygulamada getireceği değişiklikler ve şirketlere etkileri konusunda çalışmalarınıza ışık tutmayı amaçlıyor. Kitaba www.kpmg.com.tr web adresinden ulaşabilirsiniz. Dili: Türkçe

UFRS Uygulamaları - Teknoloji Firmaları: Yönetici Özeti

Bu çalışma daha önce yayınlanan UFRS Uygulamaları - Teknoloji Firmaları adlı çalışmanın yöneticilere yönelik özeti olarak hazırlanmıştır. Yönetici özeti, sekiz ülkede, yirmi dört teknoloji firması ile gerçekleştirilen araştırmanın öne çıkan sonuçlarını içermektedir. Rapor Dili: İngilizce

Türkiye Birleşme ve Satın Almalar Raporu
KPMG'nin Türkiye Birleşme ve Satın Almalar Piyasası Raporu, Türkiye birleşme ve satın almalar pazarındaki önemli verilere ve analizlere ek olarak üst düzey yöneticilerin, özel girişim sermayesi uzmanlarının, mali müşavirlerin ve avukatların katılımıyla gerçekleşen, pazarın geleceğine ışık tutan bir anketin sonuçlarına yer vermektedir. Raporun tamamına www.kpmg.com.tr web adresinden ulaşabilirsiniz. Dili: İngilizce / Türkçe

Basel 3: Baskı Giderek Artıyor

Basel III bankaların işletme modelleri üzerine ciddi etkiler getirmektedir. Peki bankalar bu etkiler ile nasıl başa çıkacaklar? Uyumluluk kapsamında geride kalanlar kaybedecek mi? Peki finansal sistemin güvenilirliği ile ekonomiyi destekleme dengesi nasıl kurulacak? Değişim yol haritası neye benzeyecek? Rapor Dili: İngilizce

Belirsizliğe Uyum Sağlamak: KPMG Küresel İnşaat Araştırması 2010
KPMG'nin Uluslararası ölçekte gerçekleştirdiği 2010 Küresel İnşaat Sektörü "Belirsizliğe Uyum Sağlamak" araştırmasının bulgularına göre, Küresel İnşaat Sektörü'nün önde gelen oyuncularını başarı için yeni stratejileri benimserken dikkatli ama iyimser bir tablo çiziyor. Rapor Dili: Türkçe / İngilizce

2011 Küresel Oto Yönetici Anketi 2011

Küresel ekonomik krizin depresif şoku ve onu izleyen otomotiv kuruluşlarının işletme ve finansal yeniden yapılanmasının ardından, son satış rakamları dünya ölçeğinde büyümeye işaret etmekle beraber bunun ne kadar süreceği konusunda bir kesinlik yoktur. Rapor Dili: Türkçe / İngilizce

Bankacılık Düzenlemelerinde Değişim ve Gelişim

KPMG'nin global olarak hazırladığı "Bankacılık Düzenlemelerinde Değişim ve Gelişim" raporuna göre bankacılık sektöründe krizlerin ardından ardı ardına yürürlüğe giren yeni düzenlemeler banka kârlarının giderek azalmasına neden olacak. Rapor Dili: İngilizce

Risk Altında! (2010)

Risk Altında! (2010) KPMG suitimal inceleme ve önleme hizmetleri raporları arasında devam eden serinin en son yayınıdır. Bu sayıda ortaya çıkan düzenleyici ve ekonomik trendler ile birlikte özellikle Kanada'da ki kara para aklama rejimini ele alınmıştır. Rapor Dili: İngilizce

İletişim Bilgilerimiz

Ferruh Tunç

KPMG Türkiye Başkanı,
Kıdemli Ortak
T: +90 212 317 74 00
E: ftunc@kpmg.com

Murat Alsan

Denetim Bölüm Başkanı, Ortak
KPMG Türkiye Finansal Hizmetler Sektörü Lideri
T: +90 212 317 74 00
E: malsan@kpmg.com

Abdulkadir Kahraman

Vergi Hizmetleri Bölüm Başkanı,
Ortak
T: +90 212 317 74 00
E: akahraman@kpmg.com

Erol Lengerli

Bilgi Sistemleri Danışmanlığı Bölüm Başkanı,
Ortak
T: +90 212 317 74 00
E: elengerli@kpmg.com

İdil Gürdil

Risk Yönetimi ve Uyum Hizmetleri
Bölüm Başkanı, Ortak
T: +90 212 317 74 00
E: igurdil@kpmg.com

Arslan Kaya

Vergi Hizmetleri (Ankara), Ortak,
KPMG Türkiye Kamu Sektörü Lideri
T: +90 312 491 72 31
E: akaya@kpmg.com

İsmail Önder Ünal

Denetim, Ortak
KPMG Türkiye Gayrimenkul ve İnşaat Sektörü Lideri
T: +90 232 464 20 45
T: +90 312 491 72 31
E: iunal@kpmg.com

Halil Bağdınlı

Vergi Hizmetleri (İzmir),
Direktör
T: +90 232 464 20 45
E: hbagdinli@kpmg.com

Eylem Yalın

İş Geliştirme ve Pazarlama Bölümü,
Direktör
T: +90 212 317 74 00
E: eyalin@kpmg.com

Figen Tahiroğlu Würsching

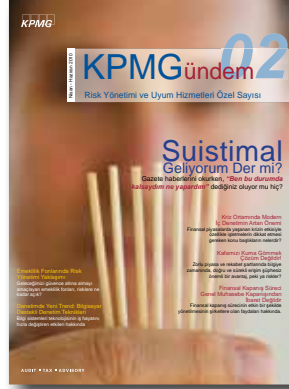
Pazarlama ve Kurumsal İletişim Bölümü,
Kıdemli Müdür
T: +90 212 317 74 00
E: ftahiroglu@kpmg.com

Mustafa Nerkis

İş Geliştirme ve Pazarlama Bölümü,
Müdür Yardımcısı
T: +90 212 317 74 00
E: mnerkis@kpmg.com

Önceki Sayılarımız

KPMG Gündem'in eski sayılarına ulaşmak için www.kpmg.com.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Bu dökümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Sürekli güncel ve doğru bilgi sunumuna özen gösterilmesine karşın bu bilgiler her zaman her durumda doğru olmayabilir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın, bu dökümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir. KPMG International Cooperative bir İsviçre kuruluşudur. KPMG bağımsız şirketler ağıının üye firmaları KPMG International Cooperative'e bağlıdır. KPMG International Cooperative müşterilerine herhangi bir hizmet sunmamaktadır. Hiç bir üye firmanın KPMG International Cooperative'e veya bir başka üye firmayı üçüncü şahıslar ile karşı karşıya getirecek zorlayıcı yada bağlayıcı hiçbir yetkisi yoktur.

© 2011 Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., KPMG International Cooperative'in üyesi bir Türk şirkettir. KPMG adı ve KPMG logosu KPMG International Cooperative'in tescilli ticari markalarıdır. Türkiye'de basılmıştır.